

महाराष्ट्र विधानपरिषद

पहिले अधिवेशन, २०१६

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

शुक्रवार, दिनांक ०१ एप्रिल, २०१६ / चैत्र १२, १९३८ (शके)

(१) वित्त आणि नियोजन, वने मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) ग्रामविकास आणि जलसंधारण, रोजगार हमी योजना, महिला व बाल कल्याण मंत्री		
(३) जलसंपदा मंत्री		
(४) सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - १०७

नंदूरबार शहरासाठी तापी बुराई योजनेचे पाणी ठाणेपाडा

एमआय टॅक नं.२ मध्ये साठविण्याबाबत

- (१) * १६१३२ श्री.चंद्रकांत रघुवंशी, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्रीमती दिप्ती चवधरी : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) नंदूरबार शहरात भविष्यात होणाऱ्या पाणीटंचाईसाठी तापी बुराई योजनेचे पाणी ठाणेपाडा एमआय टॅक नं.२ मध्ये साठविण्यात यावे अशी लोकप्रतिनिधींनी वारंवार मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत मागणी करूनही पाणीपुरवठा विभागाच्या अधिकाऱ्यांचे दुर्लक्ष होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी करून उक्त प्रकरणी त्वरीत निर्णय घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

(२) नाही.

(३) प्रकाशा बुराई उपसा सिंचन योजनेच्या जल नियोजनात ठाणेपाडा एमआय टँक नं.२ मध्ये टाकण्यासाठी पाण्याची तरतूद नाही.

नंदुरबार शहरासाठी शिवण मध्यम प्रकल्पात ४.६० दलघमी पाणी आरक्षण आहे. तसेच या धरणात औद्योगिक वापरासाठी १ दलघमी पाण्याचे आरक्षण आहे. औद्योगिक परवाने अद्यापी दिले नसल्याने नंदुरबार शहराची वाढीव मागणी आल्यास तिचा विचार करता येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पाथरी वनपरिक्षेत्रांतर्गत नवेगाव बिटा (ता. सावली, जि.चंद्रपूर) येथे
वाघाचे ४ बछडे मृतावस्थेत आढळल्याबाबत

(२) * १५७९८ श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.विक्रम काळे, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.रामराव वडकुते, श्री.खवाजा बेग, श्री.माणिकराव ठाकरे, श्रीमती शोभाताई फडणवीस, श्री.मितेश भांगडिया, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.किरण पावसकर, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.प्रकाश बिनसाळे : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर जिल्ह्यात ४ वर्षात २५ वाघ व ३ बिबट्यांचा दिनांक १४ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास मृत्यू झाल्याचे तसेच राष्ट्रीय महामार्गावरील देवळापार वनपरिक्षेत्राजवळ उमरी गावाच्या तलावाजवळ ४ ते ५ वर्षांच्या वाघाचा विषबाधेने मृत्यू झाल्याचे दिनांक ३ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच पाथरी वनपरिक्षेत्रांतर्गत नवेगाव बिटा (ता.सावली, जि.चंद्रपूर) येथील आसोला मेंढा तलावाच्या उप कालव्याजवळ वाघाचे ४ बछडे मृतावस्थेत आढळल्याचे व बछड्यांना सोडून वाघीण बेपत्ता झाल्याचे दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर ४ पैकी २ बछड्यांचा मृत्यू पाथरी व सिंदेवाही येथे पशुवैद्यकीय अधिकारी नसल्याने उपचाराअभावी झाला व स्थानिकांना एक बछडा जखमी आढळल्याने वनविभागाला सूचित केले असता हद्द कुणाची यात वेळ गेल्याने सदर बछड्याने प्राण वाचू शकले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) तसेच, वाघांचे मृत्यू टाळण्यासाठी व त्यांचे संरक्षणासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) चंद्रपूर जिल्ह्यात मागील ४ वर्षात २२ वाघ व २९ बिबट्यांचा विविध कारणामुळे मृत्यू झाल्याचे निदर्शनास आले आहे. नागपूर वन विभागांतर्गत देवलापार वनपरिक्षेत्रातील जुनेवानी बीट क्र.४९२ येथे दिनांक २ जानेवारी, २०१६ रोजी नर वाघ अंदाजे वय ५ ते ६ वर्ष मृतावस्थेत आढळून आला. पशुवैद्यकीय अधिकारी यांनी मृत वाघाचे शवविच्छेदन केले असून वाघाच्या मृत्यूचे संभाव्य कारण "haemorrhagic Shock" असे नमूद केले आहे.

(२) होय, हे खरे आहे. चंद्रपूर जिल्ह्यातील पाथरी परिक्षेत्रामध्ये दिनांक २७.१२.२०१५ रोजी ४ बछड्यांचा मृत्यू पोट रिकामे असल्यामुळे व तीव्र थंडीचे वातावरणामुळे झाल्याचे निदर्शनास आले आहे.

(३) व (४) उपरोक्त ४ बछड्यांपैकी तीन बछडे मृतावस्थेत आढळले तर गंभीर आजारी स्थितीतील वाघाच्या एका बछड्यास उपचाराकरीता पशुवैद्यकीय दवाखाना पाथरी, येथे अद्ययावत सुविधा नसल्याकारणाने पशुधन विकास अधिकारी ह्यांच्या सल्यानुसार सदर बछड्यास चंद्रपूर येथील जिल्हा पशुवैद्यकीय सर्वचिकित्सालय येथे नेमण्यात आले. उपचारादरम्यान बछड्याचा मृत्यू झाली.

- (५) • वनविभागातर्फे शिकारीवर नियंत्रण करण्यासाठी पेंच, ताडोबा-अंधारी व्याघ्र प्रकल्पासाठी विशेष व्याघ्र संरक्षण दल (STPF) ची निर्मिती करण्यात आली आहे. तसेच मेळघाट व नवेगाव-नागझिरा व्याघ्र प्रकल्पांसाठी विशेष व्याघ्र संरक्षण दल (STPF) मंजूर करण्यात आले आहे.
- विशेष व्याघ्र संरक्षण दलामार्फत कोर व बफर क्षेत्राच्या संवेदशील भागात नियमित दिवसरात्र गस्त घातली जाते.
 - व्याघ्र प्रकल्प क्षेत्रात संरक्षण कुट्या स्थापित करण्यात आल्या असून प्रत्येक संरक्षण कुटीत वनरक्षक/वन मजूर मुक्कामी राहून रात्र दिवस गस्त करीत असतात.
 - महत्वाच्या ठिकाणी तपासणी नाके उभारण्यात आलेले आहे.

- व्याघ्र प्रकल्प क्षेत्रात बिनतारी संदेश यंत्रणा २४ तासाकरीता कार्यरत असून गस्तपथक सातत्याने कार्यरत आहे.
- कॅमेरा ट्रॅप लावून वाघ/बिबट यांच्या हालचालीची संनियंत्रण करण्यात येते.
- वन्यप्राणी उन्हाळ्यामध्ये पिण्याच्या पाण्याच्या शोधात नागरी वस्त्याकडे फिरकू नये व त्याअन्वये अवैध शिकारीस वाव मिळू नये यासाठी त्यांना वनातच पिण्याचे पाणी उपलब्ध व्हावे यासाठी वनतलाव/खोदतळे बांधणे, कृत्रिम पाणवठे (सिमेंट टाके बांधणे) इत्यादी कामे करण्यात आली आहेत.
- उपलब्ध बारमाही व हंगामी पाणस्थळावर नियमितपणे गस्त वाढवून त्यामध्ये सुध्दा पाणी जास्त काळ उपलब्ध राहिल याबाबत काळजी घेण्यात येत आहे.
- जंगलातील विहीरींना कठडे बांधण्यात आलेले आहेत.
- संवेदनशील ठिकाणी रस्त्यावर वाहनांची गती कमी करण्याकरीता सार्वजनिक बांधकाम विभागाद्वारे गतिरोधक लावण्यात आलेले आहे.

परराज्यातील ऑनलाईन लॉटरीमुळे शासनाचा महसूल बुडत असल्याबाबत

(३) * १५९५४ श्री.रामराव वडकुते, श्री.प्रकाश गजभिये, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.किरण पावसकर, श्री.खवाजा बेग, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११६६१ ला दिनांक १७ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परराज्यातील ऑनलाईन लॉटरीमुळे शासनाचा ९३३ कोटी रुपयांचा महसूल बुडत असून या विरोधात काही सामाजिक संस्थांनी आझाद मैदान, मुंबई येथे आंदोलन करण्याचा इशारा माहे जानेवारी, २०१५ च्या पहिल्या सप्ताहात दिला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आंदोलनाच्या इशाऱ्यानुसार शासनाचा महसूल बुडू नये म्हणून शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१), (२) व (३) हे खरे नाही.

तथापि, सन २००७ ते २००९ या कालावधीतील अन्य राज्याच्या प्रवर्तक कंपन्याकडे रु. ९३३.१४ कोटी इतकी लॉटरी करावी रक्कम थकीत आहे.

महाराष्ट्र राज्यात लॉटरी तिकीट विक्री करण्यात येणाऱ्या सर्व लॉटरी सोडतीवर आगाऊ लॉटरी कर भरणे महाराष्ट्र लॉटऱ्यावरील कर अधिनियम २००६ अनुसार लॉटरी प्रवर्तकांना (प्रथम विक्रेत्यास) बंधनकारक करण्यात आलेले आहे. तथापि, इतर राज्यांच्या लॉटरी प्रवर्तकांनी महाराष्ट्र लॉटऱ्यांवरील कर अधिनियम २००६ विरोधात उच्च न्यायालय, मुंबई येथे याचिका दाखल केल्या होत्या. उच्च न्यायालयाने कठोर कारवाई न करण्याबाबत अंतरिम आदेश दिले. सदर अंतरिम आदेश दिले. सदर अंतरिम आदेशाचा फायदा घेऊन परराज्याच्या लॉटरी प्रवर्तकांनी लॉटरी कर भरणा केला नाही. उच्च न्यायालयाने दाखल याचिकांवर सन २००९ मध्ये अंतिम निर्णय दिला. त्यात राज्य शासन लॉटरी कर लावण्यास व वसूल करण्यास सक्षम असल्याचा निर्णय दिला. उच्च न्यायालयाच्या दिनांक १४/८/२००९ च्या अंतिम निर्णयानंतर सर्व प्रवर्तक दिनांक २६/१०/२००९ पासून नियमितपणे आगाऊ लॉटरी कर भरणा करीत आहेत. त्यामुळे सन २००९ नंतर लॉटरी कराची थकबाकी नाही.

सन २००७ ते २००९ या कालावधीतील रु. ९३३.१४ कोटी इतकी लॉटरी कराची थकबाकी वसूली करीता संबंधित राज्यांकडून चालविण्यात आलेल्या लॉटरी योजनांची माहिती पत्रव्यवहार चालविण्यात आलेल्या लॉटरी योजनांची माहिती पत्रव्यवहार करून घेण्यात आली. संबंधित राज्यांकडून प्राप्त झालेल्या माहितीच्या आधारे कर आकारणी आदेश व कर मागणी आदेश निर्गमित करण्यात आले. तथापि, संबंधित थकबाकीदार कंपन्यांनी लॉटरी कर भरणा केला नाही म्हणून महाराष्ट्र लॉटऱ्यांवरील कर अधिनियम, २००६ मधील कलम १८ नुसार जमीन महसूलाच्या वसूली प्रमाणे थकीत लॉटरी कर वसूल करण्याकरिता संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांना कळविण्यात आले होते.

तथापि, थकबाकीदार प्रवर्तक कंपन्या त्यांनी दिलेल्या पत्त्यावर आढळून येत नाही. असे जिल्हाधिकारी यांनी कळविले त्यामुळे आता पुढील कायदेशीर कार्यवाही करीता सदरचे प्रकरण बृहन्मुंबई पोलीस दलाकडे पाठविण्यात आले आहे.

राज्यात इंदिरा आवास योजनेची अंमलबजावणी करण्याबाबत

(४) * १६२३४ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.विनायकराव मेटे, श्री.जगन्नाथ शिंदे :

सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) इंदिरा आवास योजना हा दारिद्र्य निर्मूलनाचा महत्वाकांक्षी कार्यक्रम पीएफएमएस प्रणालीद्वारे राज्यात राबविण्यात येत असून या योजनेमध्ये केंद्र व राज्याचा हिस्सा ६० : ४० याप्रमाणे असून हा कार्यक्रम परिणामकारकरित्या व जलदगतीने राबविण्यासाठी जिल्हा व तालुका स्तरावरील अधिकारी / कर्मचाऱ्यांना विभाग स्तरावरून वेळोवेळी प्रशिक्षण व मार्गदर्शन करण्यात येते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, इंदिरा आवास योजनेतर्गत राज्याला ११०० कोटीचा निधी उपलब्ध झाला असूनही केंद्र शासनाच्यावतीने राबविण्यात येणाऱ्या सदर योजनेची अंमलबजावणी जलद गतीने करण्याच्या सूचना जिल्हा स्तरावरून वारंवार देण्यात येऊन सुध्दा काही जिल्ह्यांमध्ये या योजनेच्या अंमलबजावणीचे काम असमाधानकारक असल्याचे, या योजनेच्या अंमलबजावणीसंदर्भात दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास घेण्यात आलेल्या आढावा बैठकीत स्पष्ट झालेले आहेत, हे खरे आहे काय,

(३) तसेच जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणेच्या माध्यमातून इंदिरा आवास योजनेतर्गत मागील ३ वर्षात जवळपास १०,६१९ घरकुलांना मान्यता देण्यात आली, तसेच पंचायत समितीला निधीचे वितरण करूनही १५०० घरकुले अपूर्ण अवस्थेत आहेत, मार्चपर्यंत जर हा निधी खर्चीत झाला नाही तर हा निधी शासनाच्या खात्यात जमा होणार आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, ज्या जिल्ह्यांमध्ये इंदिरा आवास योजनेच्या कामाची गती कमी आहे अशा जिल्ह्यांतील अधिकारी व कर्मचाऱ्यांविरोधात प्रशासकीय कारवाई करण्याच्या सूचना ग्रामविकास व जलसंधारण विभागाच्या प्रधान सचिवांनी विभागीय आयुक्तांना दिल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(५) असल्यास, राज्यातील कोणकोणत्या जिल्ह्यांमध्ये इंदिरा आवास योजनेची अंमलबजावणी संधगतीने सुरु आहे व तेथील संबंधितांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

(२) नाही.

तथापि, काही जिल्ह्यात काही प्रवर्गाचे लाभार्थी उपलब्ध होत नसल्यामुळे अंमलबजावणीत विलंब होत आहे.

(३) मागील तीन वर्षात ४,९८,७४९ घरकुलांना मान्यता देण्यात आली आहे.

पंचायत समितीला निधीचे वितरण करूनही विविध कारणामुळे काही घरकुले अपूर्ण आहेत.

मार्च, २०१६ पर्यंत निधी अखर्चित राहिल्यास तो राज्यस्तरीय केंद्रीय खात्यात जमा होणार आहे व राज्यस्तरीय निधीमधून लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यात PFMS प्रणालीद्वारे निधी वितरीत करण्यात येणार आहे.

(४) होय.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चिकलठाणा (औरंगाबाद) परिसरातील मिनीघाटी २०० खाटाचे
 जिल्हा सामान्य रुग्णालयाचे काम पूर्ण करण्याबाबत**

(५) * १४८७८ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी, श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चिकलठाणा (औरंगाबाद) परिसरातील मिनीघाटी २०० खाटाचे जिल्हा सामान्य रुग्णालयाचे काम ३८ कोटी रुपये खर्च करून उभारण्यात येत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रुग्णालय जानेवारी, २०१६ मध्ये कार्यान्वित करण्याचे दृष्टीने ९५% काम पूर्ण केले आहे, परंतु उर्वरित काम पूर्ण करणेसाठी रुपये ५ कोटीची आवश्यकता आहे हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उर्वरित काम पूर्ण करण्यासाठी रुपये ५ कोटी व ३९५ पदांना मान्यता देण्यासाठी शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) हे खरे आहे.

औरंगाबाद येथील २०० खाटांच्या जिल्हा रुग्णालयाचे बांधकाम ९५% पूर्ण झाले असून रुग्णालयातील शस्त्रक्रियागृह, वातानुकूलन (A.C.) ब्लडबँक विभाग, फायर फायटिंग, सोलार वॉटर हिटिंग, रेन वॉटर हार्वेस्टिंग, रुग्णालयातील परिसर सुशोभिकरण इत्यादी कामे बाकी आहेत. याकरिता आवश्यक रुपये ५.४१ कोटी निधीपैकी सन २०१५-१६ या वर्षात पुरवणी मागणीद्वारा काही प्रमाणात निधी

उपलब्ध करून देण्यात आला असून सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षात अर्थसंकल्पिय तरतुदीद्वारा उर्वरित निधी उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

सदर रुग्णालयाकरीता पदांच्या निर्मितीचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अंगणवाडी कर्मचाऱ्यांना अशैक्षणिक कामे दिल्याबाबत

(६) * १५७३४ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अंगणवाडी कर्मचाऱ्यांना प्रतिदिन १३० व ६० रुपये अदा करून दिवसभर राबून अनेक अशैक्षणिक कामे करावी लागत असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अंगणवाडी कर्मचाऱ्यांना अशैक्षणिक कामे करावी लागू नयेत म्हणून शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

(२) अंगणवाडी कर्मचाऱ्यांना एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेव्यतिरिक्त कोणतीही कामे परस्पर सोपवू नयेत असे निर्देश महिला व बाल विकास विभाग, परिपत्रक क्र.एबावि-२०११/प्र.क्र.१३/का.६, दिनांक २५ फेब्रुवारी, २०११ अन्वये देण्यात आलेले आहेत. त्याप्रमाणे क्षेत्रिय कार्यालयाकडून कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील मेळघाट, धारणी, नंदुरबार या आदिवासी तालुक्यातील कुपोषणाबाबत

(७) * १५६९१ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.रामराव वडकुते, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.अनिल भोसले, श्री.किरण पावसकर, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.विक्रम काळे, श्री.खवाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.सुनिल तटकरे, श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील मेळघाट, धारणी, नंदुरबार या आदिवासी तालुक्यात कुपोषणामुळे दिनांक १ जानेवारी, २०१५ ते दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१५ या कालावधीत कुपोषणामुळे किती बालकांचा व मातांचा मृत्यू झाला आहे,
- (२) तसेच नंदुरबारसह १३ तालुक्यांचा ० ते १ वर्षांच्या अर्भक मृत्यू दर देशाच्या एकूण अर्भक मृत्यूदर ४० पेक्षाही जास्त आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, वरील प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषांगाने शासनाने कोणती कार्यवाही वा उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) राज्यातील चिखलदरा व धारणी (मेळघाट) आणि नंदुरबार या आदिवासी तालुक्यातील दिनांक १ जानेवारी, २०१५ ते ३१ डिसेंबर, २०१५ या कालावधीत ० ते ६ वर्ष वयोगटातील ३१२ बालमृत्यू व ५ मातामृत्यू झालेले आहेत. हे बालमृत्यू व मातामृत्यू विविध वैद्यकीय कारणाने व आजाराने झालेले आहेत. बालमृत्यू हे कमी वजनाचे बालक, कमी दिवसाची प्रसुती, अँसपेक्सिया, सेप्टीसिमिया, इ.कारणाने झालेले आहे. माता मृत्यू हे प्रसुतीपूर्व रक्तस्त्राव/ प्रसूतीपश्चात रक्तस्त्राव, गरोदरपणातील उच्च रक्तदाब प्रसुती पश्चात जंतुदोष, रक्तक्षय, इ. विविध कारणांनी माता मृत्यू झालेले आहेत.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

डी एच आय एस-२ च्या अहवालावरून राज्यात अर्भकमृत्यू दर ४० पेक्षाही जास्त असणारे १० तालुके आहेत तथापि नंदुरबार तालुक्याचा अर्भकमृत्यू दर २८ प्रति हजार जिवंत जन्म एवढा आहे.

(३) बाल मृत्यू टाळण्यासाठी पुढील उपाय योजना शासनाकडून राबविल्या जातात- जननी शिशु सुरक्षा योजना, संस्थेत प्रसुती, निवळ स्तनपान व पोषण आहार, बाल उपचार केंद्र, आशामार्फत गृहभेटीद्वारे पाठपुरावा, जंतनाशक व

जीवनसत्व “अ” मोहिम, नियमित लसीकरण कार्यक्रम, राष्ट्रीय बाल स्वास्थ्य कार्यक्रम, मानव विकास कार्यक्रमांतर्गत बालरोगतज्ञांकडून तपासणी, अर्भक मृत्यू व बाल मृत्यू अन्वेषण इत्यादी.

आरोग्य माहिती व्यवस्थापन पध्दतीच्या अहवालानुसार राज्यातील जास्त अर्भकमृत्यूदर असलेल्या २४ तालुक्याचे विशेष संनियंत्रण व पर्यवेक्षण करण्यासाठी प्रत्येक तालुक्याला एक राज्यस्तरीय नोडल अधिकारी व एक सल्लागार यांची नेमणूक करण्यात आलेली आहे. हे अधिकारी नेमून दिलेल्या तालुक्यातील संनियंत्रण करीत आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बीड जिल्हा परिषदेमध्ये वस्तीशाळेच्या निमशिक्षकांना जिल्हापरिषदेच्या सेवेत थेट शिक्षक म्हणून घेताना नियम व निकष पाळले गेले नसल्याबाबत

(८) * १६१७८ श्री.विनायकराव मेटे : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बीड जिल्हा परिषदेमध्ये वस्तीशाळेच्या निमशिक्षकांना जिल्हापरिषदेच्या सेवेत थेट शिक्षक म्हणून घेताना नियम व निकष पाळले गेले नसल्याने सदर १४१ शिक्षकांवर बडतर्फीची कार्यवाही सुरु करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, जिल्हा परिषद मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी बंद केलेल्या वसती शाळेवर बनावट कागदपत्रांच्या आधारे नव्या व्यक्तींची नियुक्ती केल्याचे तक्रारी व वेगवेगळ्या समित्यांनी व शिक्षण विस्तार अधिकार्यांने दिलेल्या अहवालावरून बडतर्फीची कार्यवाही सुरु केली होती, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, सदर १४१ शिक्षकांनी प्रशासन आणि शासनाची फसवणूक करून नोकरी मिळवली याबाबत शासनाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

(२) होय.

(३) व (४) ४२ वस्ती शाळा शिक्षक निकष पूर्ण करीत नसल्याने त्यांच्या सेवा समाप्त करण्यात आल्या आहेत. तर उर्वरित १०४ वस्ती शाळा शिक्षकांच्या सेवा समाप्त करण्यासंबंधात जिल्हा परिषदेला मार्गदर्शन करण्याचे अनुषंगाने शासन स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

**बुलडाणा जिल्हयातील सोनाळा, वारी, पळसोळा तिर्थक्षेत्रावर
जाणाऱ्या मार्गाची दुरुस्ती करण्याबाबत**

(९) * १५१५३ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलडाणा जिल्हयातील सोनाळा, वारी, पळसोळा आदि तिर्थक्षेत्रावर जाण्यासाठी असलेल्या सोनाळा-बावनबीर-खलद या मार्गाची दुरुवस्था झालेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या रस्त्यावरून जाणा-या भाविकांची गैरसोय होत असून या रस्त्याचे नुतनीकरण, डांबरीकरण याकरिता प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेतर्गत निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

(२) व (३) प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेअंतर्गत विहित निकषानुसार हे काम त्यामध्ये अंतर्भूत होत नाही. तथापि प्रश्नांकित सोनाळा ते बावनवीर हा रस्ता इतर जिल्हा मार्ग क्र.१२ दर्जाचा रस्ता असून सदर रस्त्याच्या ०/०० ते ३/०० कि.मी. ह्या लांबीतील जिल्हा नियोजन विकास कार्यक्रमांतर्गत सन २०१५-१६ मध्ये दुरुस्तीचे काम सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडे मंजूर असून निविदा प्रक्रिया सुरु आहे.

रस्त्याच्या उर्वरित खराब लांबीतील दुरुस्तीचे काम जिल्हा परिषदेला विविध योजनांमधून प्राप्त निधी व निकषाच्या अधिन राहून प्रस्तावित करण्याचे जिल्हा परिषदेचे नियोजन आहे.

**धोंडराई व मातोरी (जि.बीड) येथे प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या इमारत
बांधकामासाठी शासकीय जमीन उपलब्ध करणेबाबत**

(१०) * १५१७६ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.रामराव वडकुते, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.खवाजा बेग, श्री.धनंजय मुंडे : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धोंडराई व मातोरी (जि.बीड) येथे नविन प्राथमिक आरोग्य केंद्र इमारत बांधकामास दिनांक १७ जानेवारी, २०१३ रोजीच्या शासन निर्णयाप्रमाणे मंजुरी देण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सन २०१३ पासून संबंधित ग्रामपंचायत आणि आरोग्य विभाग आरोग्य संस्थांच्या बांधकामांसाठी शासकीय जागा उपलब्ध करण्यासाठी महसूल यंत्रणेकडे पाठपुरावा करत आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, केवळ शासकीय जागा हस्तांतरीत होत नसल्यामुळे आरोग्य संस्थांचे बांधकाम होत नसल्याची तक्रार लोकप्रतिनिधी यांनी दिनांक १४ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास जिल्हाधिकारी, बीड यांचेकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार मौजे धोंडराई व मातोरी सह बीड जिल्ह्यातील इतर आरोग्य संस्थांना शासकीय जागा हस्तांतरीत करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही.

शासन निर्णय दिनांक १७.०१.२०१३ अन्वये धोंडराई, ता.गेवराई व मातोरी, ता.शिरूर जि.बीड येथे प्रा.आ.केंद्र मंजूर झालेले आहेत. परंतु अद्याप जागा उपलब्ध न झाल्यामुळे बांधकामास मंजूरी देण्यात आलेली नाही.

(२) हे खरे आहे.

मौजे मातोरी येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्रासाठी जागा उपलब्ध होण्यासाठी ग्रामपंचायतच्या ठरावासह प्रस्ताव जिल्हा परिषदेच्या आरोग्य विभागामार्फत शिरूर तहसिल कार्यालयास सादर करण्यात आला आहे. मात्र, धोंडराई ग्रामपंचायतीकडून जागा उपलब्ध करून देण्याच्या अनुषंगाने कोणतीही कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

(३) व (४) हे खरे आहे.

मा.लोकप्रतिनिधींच्या दिनांक ११.०१.२०१६ च्या निवेदनानुसार जिल्हाधिकारी, बीड यांनी या प्राथमिक आरोग्य केंद्राकरीता जागा उपलब्ध होण्याच्या अनुषंगाने छाननी करून प्रस्ताव सादर करण्याबाबत संबंधित तहसिलदारांना सूचित केले आहे. तसेच याव्यतिरिक्त बृहत आराखड्यात मंजूर प्राथमिक आरोग्य केंद्र, चऱ्हाटा, रुई धारूर, दिंदुड करीता जागा उपलब्ध झाली असून तेथे बांधकामाची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**उर्ध्व गोदावरी प्रकल्पाच्या आराखड्यास तृतीय सुधारीत
प्रशासकीय मान्यता देणेबाबत**

(११) * १४९५० श्री.जयवंतराव जाधव : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिंचन विषयक विशेष चौकशी समितीच्या अहवालानुसार उर्ध्व गोदावरी प्रकल्पातील मांजरपाडासह १७ वळण योजना तसेच पुणेगाव-दरसवाडी-डोंगरगाव पोहोच कालवा इत्यादीबाबत राज्यस्तरीय तांत्रिक सल्लागार समितीने तपासणी करण्याचे दिनांक २६ जून, २०१४ च्या पत्रान्वये शासनाने आदेश दिले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त आदेशानुसार राज्यस्तरीय तांत्रिक सल्लागार समितीने दिनांक १९ डिसेंबर २०१५ रोजी शासनास अहवाल पाठविला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त अहवालाच्या अनुषंगाने उर्ध्व गोदावरी प्रकल्पाच्या आराखड्यास तृतीय सुधारीत प्रशासकीय मान्यता देणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

(२) होय.

(३) राज्य तांत्रिक सल्लागार समितीच्या अहवालानुसार प्रकल्पाच्या फेररचनेबाबत लवकरच निर्णय घेण्यात येईल. त्यानुसार प्रकल्पाला सुधारीत प्रशासकीय मान्यता देणेबाबतची कार्यवाही केली जाईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जिल्हा परिषद कनिष्ठ महाविद्यालयातील पूर्णवेळ
शिक्षकांना सुधारीत वेतनश्रेणी देण्याबाबत**

(१२) * १५२८९ श्री.नागो गाणार, श्री.अनिल सोले, श्री.रामनाथ मोते :

सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जिल्हा परिषद कनिष्ठ महाविद्यालयातील पूर्णवेळ शिक्षकांना शालेय शिक्षण विभागाच्या उच्च माध्यमिक शाळेतील शिक्षकांप्रमाणे सुधारित विस्तारित वेतनश्रेणी देण्यात येत नाही, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच शालेय शिक्षण विभागाच्या अखत्यारितील उच्च माध्यमिक शाळांमधील शिक्षकांना दिनांक २६ फेब्रुवारी, २०१४ च्या शासन निर्णयानुसार सुधारित वेतनश्रेणी दिनांक १ जानेवारी, १९९६ पासून लागू करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शालेय शिक्षण विभागाप्रमाणेच जिल्हा परिषद कनिष्ठ महाविद्यालयातील पूर्णवेळ शिक्षकांना सुधारित वेतनश्रेणी लागू करण्याबाबत नागपूर विभागाच्या लोकप्रतिनिधींनी दिनांक २४ नोव्हेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास शासनास पत्र देऊन विनंती केली, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, अंशतः खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) सदर प्रस्तावावर कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात खासगी डायलेसिस सेंटरमधून रुग्णांची होणारी गैरसोय

(१३) * १४७२२ श्री.संजय दत्त : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात खासगी डायलेसिस सेंटरमधून रुग्णांची होणारी आर्थिक लूट व योग्य उपचार मिळत नसल्याने नोंदणी नसलेल्या तसेच आरोग्य सेवेचे उल्लंघन करणाऱ्या सेंटरवर कारवाई करण्यासाठी येत्या तीन महिन्यात धोरण निश्चित करण्यात येणार असल्याचे शासनाने जाहीर केल्याचे माहे जानेवारी-२०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या धोरणाची रूपरेषा ठरविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

धोरण निश्चित करण्याची कार्यवाही आरोग्य विभागामार्फत चालू आहे.

(२) डायलेसिस केंद्राच्या कार्यप्रणाली बाबतच्या मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्याची कार्यवाही चालू आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**रत्नागिरी जिल्ह्यातील अपूर्ण असलेले मध्यम
 व लघु पाटबंधारे प्रकल्प पुर्ण करण्याबाबत**

(१४) * १४९८१ अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.प्रकाश बिनसाळे : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रत्नागिरी जिल्ह्यातील कोकण विकास पाटबंधारे महामंडळाअंतर्गत २४ मध्यम व लघु पाटबंधारे प्रकल्प गेल्या अनेक वर्षांपासून अपूर्ण आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, हे प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी रक्कम रुपये ३३१७.१९ कोटी इतका खर्च अपेक्षित आहे, हेही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरचे प्रकल्प हे निधी अभावी अपूर्ण राहिलेले असताना, सुतारवाडी (ता.चिपळूण), देबडे (ता.संगमेश्वर), नाणीज (ता. रत्नागिरी), किंजळे (ता.खेड), शीळ (ता.राजापूर) असे ५ नवीन लघु पाटबंधारे प्रकल्प प्रस्तावित करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला असल्याचे दिनांक ३० डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, पूर्वीचे अपूर्ण असलेले प्रकल्प पूर्ण न करताच नवीन ५ प्रकल्प शासनाने प्रस्तावित करण्याची कारणे काय आहेत,

(५) तसेच नवीन प्रकल्पासाठी किती निधीची तरतूद करण्यात आली आहे,

(६) असल्यास, पूर्वीचे अपूर्ण असलेले २४ प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) अंशतः खरे आहे.

कोकण विकास पाटबंधारे महामंडळाअंतर्गत रत्नागिरी जिल्ह्यातील ३ मध्यम, ३४ लघु असे एकूण ३७ पाटबंधारे प्रकल्प असून, त्यापैकी १९ ल.पा.प्रकल्पांची बहुतांश कामे पूर्ण आहेत. ३ मध्यम व १५ ल.पा.असे एकूण १८ बांधकामाधीन प्रकल्प निधी उपलब्धतेनुसार प्रगतीत आहेत.

(२) नाही.

अर्थसंकल्पिय तरतूद असलेल्या रत्नागिरी जिल्ह्यातील १८ बांधकामाधीन प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी सुमारे रुपये २०६६ कोटी इतक्या निधीची आवश्यकता आहे.

(३) खरे नाही.

सुतारवाडी, देबडे, नाणीज, किंजळे, शिळ हे प्रकल्प सर्व्हेक्षणाधीन आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

(६) निधीच्या उपलब्धतेनुसार प्रकल्पांची कामे पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

**कन्हारगांव परिक्षेत्रातील कक्ष क्र. १३१ (ता.गोडपिंपरी, जि.चंद्रपूर) येथे
 होणारी अवैध वृक्षतोड**

(१५) * १५१८७ श्रीमती शोभाताई फडणवीस : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गोडपिंपरी तालुक्यातील (जि.चंद्रपूर) एफ.डी.सी.एम. च्या मध्य चांदा विभागांतर्गत कन्हारगांव परिक्षेत्रातील कक्ष क्र.१३१ मधील बांबू कटाईचे काम करित असतांना अवैधरित्या इतर क्षेत्रातील (सिमांकन बाहेरील) बांबू कटाई होत असल्याचे दिनांक १४ डिसेंबर २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली काय व अवैध क्षेत्राबाहेरील बांबू कटाई करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे कोणती आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) चंद्रपूर जिल्ह्यातील मध्य चांदा वनविकास महामंडळ विभाग बल्लारशाह अंतर्गत कन्हारगाव वनपरिक्षेत्रातील कक्ष क्र. १३९ मध्ये परवानगी नसतांना मजुरांच्या चुकीने १ हेक्टर क्षेत्रात बांबूची कटाई करण्यात आली आहे.

(२) चंद्रपूर जिल्ह्यातील मध्य चांदा वनविकास महामंडळ विभाग बल्लारशाह अंतर्गत कन्हारगाव वनपरिक्षेत्रातील कक्ष क्र. १३९ मध्ये बांबू कटाईचे काम सुरु होते. त्याला लागुनच कक्ष क्र. १३९ आहे. मजुरांच्या चुकीने त्यात एकाच दिवशी १ हेक्टर क्षेत्रात २६८८ बांबूची कटाई करण्यात आली. सदर बाब लक्षात येताच बांबू कटाईचे काम त्वरीत थांबविण्यात आले.

ज्या मजुरांनी चुकीने कक्ष क्रं. १३९ मध्ये बांबू कटाई केली त्यांचेवर भारतीय वन अधिनियमांतर्गत कारवाई करून रु. ८५००/- नुकसान भरपाई वसूल करण्यात आली आहे.

सदर प्रकरणाची सविस्तर चौकशी विभागीय व्यवस्थापक पश्चिम चांदा आणि सहाय्यक व्यवस्थापक-१ मध्य चांदा यांची संयुक्त समिती गठण करून, त्यांचेमार्फत चौकशी करण्यात येत आहे. चौकशी पूर्ण झाल्यानंतर, चौकशी अहवालात जे अधिकारी/कर्मचारी दोषी आढळतील त्यांचेविरुद्ध योग्य ती कार्यवाही करण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

परभणी जिल्हयातील सिमेंट नाला बंधान्याची कामे निकृष्ट दर्जाची झाल्याबाबत

(१६) * १५०२५ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश

चव्हाण : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :

(१) परभणी जिल्हयात जलसंधारण विभागामार्फत करण्यात आलेल्या कामांपैकी मे. राजलक्ष्मी इन्फोटेक प्रा.लि. परभणी या कंत्राटदाराने केलेल्या सिमेंट नाला बंधान्यांची कामे निकृष्ट दर्जाची असल्याने त्या सर्व कामांची चौकशी करावी अशी मागणी पाथरी येथील नागरीकांनी प्रधान सचिव, जलसंधारण यांच्याकडे सन २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने संबंधित दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) सदर प्रकरणाच्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी, परभणी यांना चौकशी करण्याचे कळविण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेस निधी उपलब्ध करून देणेबाबत

(१७) * १४५८३ डॉ.अपूर्व हिरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२४२९ ला दिनांक १० डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेच्या कामांच्या प्रमाणात कमी निधी केंद्र शासनाकडून प्राप्त झाल्याने योजनेच्या कामावर परिणाम झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, केंद्र शासनाकडून कमी निधी प्राप्त झाल्यामुळे माहे ऑक्टोबर, २०१५ अखेर राज्यात प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेतील रु. ५३० कोटीची देयके प्रलंबित आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजना भाग -१ अंतर्गत राज्याने ५०० पेक्षा जास्त लोकसंख्येच्या २५ वाड्या/वस्त्या जोडण्याचा प्रस्ताव टप्पा -१३ अंतर्गत केंद्र शासनाच्या मान्यतेस्तव सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, राज्याच्या मागणीनुसार योजनेच्या कामांसाठी केंद्राकडून आवश्यक निधी उपलब्ध करून प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेच्या प्रस्तावास केंद्र शासनाकडून मान्यता करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) केंद्राने मंजूर केलेल्या कामासाठी आवश्यक निधी प्राप्त न झाल्याने कामाची गती राखता आली नाही.

(२) व (३) होय.

(४) व (५) प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेअंतर्गत मंजूर कार्यक्रमाच्या प्रमाणात निधी उपलब्धतेसाठी वेळोवेळी केंद्र शासनाकडे राज्यशासन स्तरावरून पाठपुरावा करण्यात आलेला आहे.

नागपाडा (मुंबई) पोलीस रुग्णालय व त्यांच्या अधिपत्याखालील १२ पोलीस रुग्णालयांमधील रिक्त पदे भरण्याबाबत

(१८) * १५६३४ श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपाडा (मुंबई) पोलीस रुग्णालयात आवश्यक सोयीसुविधा, साधने तसेच त्या अधिपत्याखालील १२ पोलीस रुग्णालयांमधील रिक्त पदे भरण्यात येतील असे आश्वासन मा.सार्वजनिक आरोग्य मंत्री यांनी माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान दिल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, माहे मार्च, २०१६ अखेरपर्यंत पोलीस रुग्णालयातील किती रिक्त पदे भरण्यात आली आहेत,

(३) तसेच, सदर रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

(२) पोलीस रुग्णालय, नागपाडा, नायगांव व १२ पोलीस दवाखान्यातील २३८ मंजूर पदांपैकी १५० पदे भरलेली असून ८८ पदे रिक्त आहेत.

गट- "अ" व "ब" संवर्गातील ३९ मंजूर पदांपैकी १९ पदे भरलेली असून २० पदे रिक्त आहेत.

गट- "क" संवर्गातील ८३ मंजूर पदांपैकी ५७ पदे भरलेली असून २६ पदे रिक्त आहेत.

सार्वजनिक विभागातील गट - "ड" संवर्गातील ५ मंजूर पदांपैकी २ पदे भरलेली असून ३ पदे रिक्त आहेत. पोलीस शल्यचिकित्सक यांचे अधिनस्त गट- "ड" संवर्गातील १११ मंजूर पदांपैकी ७२ पदे भरलेली असून ३९ पदे रिक्त आहेत.

(३) गट- "अ" वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची पदे स्वतंत्र निवडमंडळाकडून भरण्याची कार्यवाही प्रगतीत आहे. कनिष्ठ लिपिकांची ५ रिक्त पदे महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडून भरण्यात येत असून, त्याप्रमाणे महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडे मागणीपत्र पाठविले आहे.

सार्वजनिक आरोग्य विभागातील गट- "क" व "ड" ची रिक्त पदे भरण्याबाबतची जाहिरात प्रसिद्ध करण्यात आली असून भरती प्रक्रिया सुरू आहे.

गट- "ड" ची रिक्त पदे, पदांचे आढाव्यास मंजूरी मिळाल्यानंतर पोलीस शल्य चिकित्सक यांचेमार्फत भरण्यात येतील.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत असलेल्या रुग्णालयामध्ये
डायलेसिस मशीन खरेदी करण्याबाबत

(१९) * १६१४० श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्रीमती दिप्ती चवधरी, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाच्या सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गतच्या रुग्णालयामध्ये कोट्यवधी रुपयांच्या १०२ डायलेसिस मशीन खरेदी करण्यात येत असून लोकप्रतिनिधी यांनी मा.सार्वजनिक आरोग्य मंत्री व मुख्य सचिव यांना लेखी पत्र पाठवून डायलेसिस मशीन खरेदी करण्याकरीता घालण्यात आलेल्या अटी व शर्तीमध्ये एका विशिष्ट कंपनीलाच या मशीनची ऑर्डर मिळण्याकरिता एका अटीमध्ये हेतूत: केलेला बदल काढून टाकण्यात यावा अशी लेखी मागणी केल्याची बाब दिनांक १२ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबई महापालिकेची रुग्णालये आरोग्य विभागांतर्गत येणारी जिल्हा रुग्णालय तसेच मुंबईसह देशभरातील पंचतारांकित रुग्णालयामध्ये गेली अनेक वर्षे जर्मनीच्या फ्रेझिनेस कंपनीचे डायलेसिस मशीन वापरले जाते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, २ वर्षापूर्वी काही अधिकाऱ्यांनी वैद्यकीय शिक्षण विभागाच्या खरेदीत युएसएफडीए आणि सीई असा निवेदनातील अटीत बदल केल्यामुळे ज्यांच्याकडे युएसएफडीए प्रमाणपत्र आहे, अशी कंपनी निविदेत शिल्लक राहण्याची शक्यता निर्माण झाली, ही बाब मा.वैद्यकीय शिक्षणमंत्री यांच्या लक्षात आल्यानंतर त्यांनी बदल केला, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, डायलेसिस मशीनची खरेदी करताना तज्ञ, डॉक्टर्स व लोकप्रतिनिधी यांच्याशी विचार विनिमय करून मग निर्णय घेण्याबाबत व मशीनची खरेदी प्रक्रिया खुली करण्यासाठी सदर अट रद्द करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) डायलेसीस मशीन खरेदी करण्यासाठीच्या निविदेसंदर्भात मे.फ्रेझिनेस मेडिकल केअर (इंडिया) प्रा.लि.यांची तक्रार प्राप्त झाली आहे.

राज्यातील जिल्हा/उपजिल्हा रुग्णालयांकरिता १०२ डायलेसीस मशीन खरेदी करण्यासाठी आरोग्य सेवा संचालनालयामार्फत दिनांक ८.१०.२०१५ रोजी निविदा क्रमांक ई-२१० प्रसिध्द करण्यात आली आहे. सदर उपकरणाच्या विनिर्देशात CE आणि USFDA प्रमाणपत्र असण्याची अट अनिवार्य करण्यात आली आहे.

CE आणि USFDA प्रमाणपत्र असलेल्या नामांकित कंपनीकडील उत्कृष्ट उपकरणे रुग्णांकरिता उपलब्ध व्हावीत या उद्देशाने सदर अट निविदेमध्ये समाविष्ट करण्यात आली आहे.

(२) हे खरे आहे.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या अखत्यारीतील तीन रुग्णालयांमध्ये तसेच आरोग्य सेवा संचालनालयाच्या अखत्यारीतील काही जिल्हा रुग्णालयांमध्ये जर्मनीच्या फ्रेझिनेस कंपनीचे डायलेसीस मशीन वापरले जातात.

(३) हे खरे आहे.

वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालयामार्फत हिमोडायलेसिस मशीनसाठी सन २०१४-१५ मध्ये निविदा प्रक्रिया करण्यात आली होती. सदर निविदेमध्ये सी.ई. आणि यूएसएफडीए प्रमाणपत्र आवश्यक असल्याचे नमूद करण्यात आले होते. तथापि, तदनंतर सदर निविदेत बदल करून सी.ई.किंवा यूएसएफडीए यापैकी एक प्रमाणपत्र आवश्यक असल्याचे नमूद करण्यात आले होते.

(४) सदर उपकरणाचे विनिर्देश तज्ञांनी ठरविलेले आहेत.

तसेच Critical Care साठी आवश्यक असणाऱ्या वैद्यकीय उपकरणांमध्ये CE व USFDA प्रमाणपत्र असावे असा निर्णय केंद्रीय खरेदी समितीच्या दिनांक १२.६.२०१३ व दिनांक १.११.२०१४ च्या बैठकीत म्हणजेच सदर डायलेसिस मशीन खरेदी करण्यासाठी निविदा प्रसिध्द करण्यापूर्वीच घेण्यात आलेला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नांदेड जिल्हयातील मुखेड तालुक्यात कृषी कार्यालयांतर्गत एकात्मिक पाणलोट
व्यवस्थापन कामात झालेला गैरव्यवहार

(२०) * १५०६५ श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुखेड तालुक्यात (जि.नांदेड) ४१ गावात एकात्मिक पाणलोट कामात अनियमितता व गैरव्यवहार झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणी कृषी कार्यालयातील कर्मचारी निलंबित झाल्याचे माहे जानेवारी-२०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) मुखेड तालुक्यातील एकूण तपासणी केलेल्या ५ गावांमध्ये अनियमितता व गैरव्यवहार झाल्याचे निदर्शनास आलेले आहे. तसेच उर्वरित कामांची चौकशी दक्षता पथकामार्फत सुरु आहे.

(२) व (३) होय, एकूण ५ कर्मचारी यांना विभागीय कृषि सहसंचालक, लातूर यांनी निलंबित केले असून या व्यतिरिक्त ५ दोषी अधिकारी यांचेविरुद्धचा निलंबनाचा प्रस्ताव आयुक्त कृषि यांनी शासनास सादर केला आहे. याबाबत कृषि विभागामार्फत कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जळोची, बारामती (जि. पुणे) येथे प्रेरणा वसतिगृहातील
बांग्लादेशीय तरुणी पळून गेल्याबाबत

(२१) * १४६४९ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे : सन्माननीय महिला व बाल

कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बारामती शहरातील (जि.पुणे) जळोची भागात असलेल्या प्रेरणा वसतिगृहातील ८ बांग्लादेशीय तरुणी दिनांक १० जानेवारी, २०१६ रोजी अथवा त्या सुमारास खिडकीचे लोखंडी गंज काढून पळून गेल्या, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीनुसार संबंधिताविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, तथापि पोलीसांनी त्यांचे स्तरावरून निसटून गेलेल्या ८ महिलांचा तपास केला असता, ३ प्रवेशिता दिनांक ११.०१.२०१६ रोजी मिळून आल्या व त्यांना पुनश्च संस्थेत दाखल करण्यात आले आहे.

(२) होय.

जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी व जिल्हा परिविक्षा अधिकारी यांनी संस्थेस दिनांक १३.०१.२०१६ रोजी प्रत्यक्ष भेट देऊन घडलेल्या घटनेच्या अनुषंगाने चौकशी केलेली आहे. चौकशीनुसार पोलीस संरक्षण असताना सुध्दा महिला संस्थेतून निसटून गेल्याने, सदर प्रकरणी जबाबदार असलेल्या पोलीस कर्मचारी यांचेवर आवश्यक कारवाई करण्याबाबत पोलीस निरीक्षक, बारामती यांना आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे यांनी दिनांक १८.०१.२०१६ च्या पत्रान्वये कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्रीक्षेत्र जेजुरी गडाच्या विकासासाठी निधी उपलब्ध करण्याबाबत

(२२) * १४९१२ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय नियोजन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) श्रीक्षेत्र जेजुरी गडाच्या विकासासाठी माहे सप्टेंबर २०१४ मध्ये वा त्यादरम्यान रुपये १८० कोटी ७८ लाख रुपयांचा निधी उपलब्ध करण्यात आला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दिनांक ३१ डिसेंबर २०१५ च्या शासन निर्णयानुसार शासनाने नव्याने रुपये १२६ कोटी ५४ लाख रुपयांचा निधी मंजूर केला आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, वरील निधी जिल्हाधिकारी, पुणे यांचेकडे वर्ग करण्यात आला आहे काय,

(४) असल्यास, सदर निधीतून कोणत्या स्वरूपाची कामे केली जाणार आहेत याचा आराखडा तयार करण्यात येऊन कामास प्रत्यक्षात सुरुवात करण्यात आली आहे काय,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१), (२) व (३) नियोजन विभागाच्या दिनांक २२ फेब्रुवारी, २०११ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये एकूण रुपये ४९९.८७ लक्ष किंमतीच्या श्रीक्षेत्र जेजुरी गड विकास आराखड्यास मान्यता देण्यात आली असून त्यामध्ये शासन सहभाग रुपये ३१९.०९ लक्ष इतका होता. तदनंतर दिनांक १० सप्टेंबर, २०१४ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार आराखड्यांतर्गत रुपये १८०.७८ लक्ष किंमतीची कामे देवस्थानाकडून करण्याऐवजी शासन सहभागातून करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. या मान्यतेनुसार दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१५ च्या शासन निर्णयानुसार रुपये १२६.५४ लक्ष निधी जिल्हाधिकारी, पुणे यांना वितरीत करण्यात आला आहे.

(४) सदर निधीमधून जेजुरी गड विकास आराखड्यामधील मुख्यमंदिर सभामंडप, तटबंदी, छज्जा व अनुषंगिक इमारतीचे वॉटर प्रुफिंग करणे आणि पालखी मार्ग व उत्तर बाजूस दगडी पेव्हींग करणे ही कामे केली जाणार आहेत. त्यापैकी, दगडी पेव्हींग बसविण्याचे काम प्रगतीपथावर आहे. तसेच वॉटर प्रुफिंगच्या कामाची निविदा दिनांक २३.०३.२०१६ रोजी उघडण्यात आली असून ठेकेदारास अनामत रक्कम भरण्यासाठी पत्र दिले असून कार्यवाही प्रगतीत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**दक्षिण सोलापूर येथे खाजगी आणि सार्वजनिक ठिकाणी जमा होणारा कचरा
गावांच्या ओढ्यात जमा होऊन प्रदूषण झाल्याबाबत**

(२३) * १५४५५ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दक्षिण सोलापूर येथे खाजगी आणि सार्वजनिक ठिकाणी जमा होणारा कचरा गावांच्या ओढ्यात जमा होऊ लागल्याने प्रदूषणाची गंभीर समस्या ग्रामीण भागात निर्माण झाल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने कच-याची विल्हेवाट लावण्याबाबत तसेच ओढ्यात साचलेला कचरा उचलून स्वच्छ करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही. माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान दक्षिण सोलापूर तालुक्यातील गावांमध्ये ओढ्यात कचरा जमा होऊन प्रदूषण होत असलेबाबतची एकही तक्रार प्राप्त नाही.

(२) वर नमूद केल्याप्रमाणे तक्रार प्राप्त झाली नसल्याने तसेच अशी समस्या नसल्यामुळे चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**धुळे, नंदुरबार व जळगाव जिल्ह्यात पंतप्रधान सडक
 योजनेत गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(२४) * १५४४४ श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.संजय दत्त, श्री.हरिसिंग राठोड, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील उत्तर महाराष्ट्रातील धुळे, नंदुरबार व जळगाव जिल्ह्यात पंतप्रधान सडक योजनेत गैरव्यवहार झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ठेकेदारांनी निकष आणि मानके डावलून कामे केली असतानाही त्यांची देयके काढण्यात आल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महागाव (जि.यवतमाळ) तालुक्यात प्राथमिक वैद्यकीय
केंद्रामध्ये तज्ञ डॉक्टर उपस्थित नसल्याबाबत**

(२५) * १५६३३ श्री.खवाजा बेग, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.किरण पावसकर, श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महागाव (जि.यवतमाळ) तालुक्यात प्राथमिक वैद्यकीय केंद्रामध्ये अनेकवेळा संबंधित तज्ञ डॉक्टर उपस्थित नसल्याने रुग्णांना खाजगी रुग्णालयात जावे लागते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत स्थानिकांनी तसेच सामाजिक कार्यकर्ते यांनी शासनाकडे वारंवार तक्रारी करूनसुद्धा दखल घेतली जात नाही, हे खरे आहे काय,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही.

यवतमाळ जिल्ह्यातील महागाव तालुक्यामध्ये एकूण चार प्राथमिक आरोग्य केंद्रे सुरु आहेत. सदर प्राथमिक आरोग्य केंद्रामध्ये वैद्यकीय अधिका-यांची एकूण ८ पदे मंजूर असून सर्व पदे भरलेली आहेत. प्राथमिक आरोग्य केंद्र महागाव येथील १ वैद्यकीय अधिकारी पदव्युत्तर शिक्षणासाठी गेले असून प्राथमिक आरोग्य केंद्र काळी दौलत येथील १ वैद्यकीय अधिकारी अनधिकृत गैरहजर आहेत. इतर वैद्यकीय अधिकारी नियमित हजर असून रुग्णांना रुग्णसेवा उपलब्ध करून देत असून रुग्णांना खाजगी रुग्णालयात पाठविले जात नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

बोगस अपंगत्व प्रमाणपत्र रोखण्यासाठी संगणकीय प्रणाली सक्तीची केल्याबाबत

(२६) * १४६३८ श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.खवाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बोगस अपंगत्व प्रमाणपत्र रोखण्यासाठी शासनाने संगणकीय प्रणाली सक्तीची केली आहे, यामध्ये यवतमाळ जिल्ह्यात पाच हजार प्रमाणपत्र बोगस असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, अपंगत्वाचे बोगस प्रमाणपत्र रोखण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली आहे, तसेच अपंगाचे प्रमाणपत्र ऑनलाईन मिळवण्याकरिता शासनाने संपूर्ण राज्यात विशेष मोहीम राबविली होती, परंतु प्रत्येक तालुक्यात अपंगाच्या तपासणीसाठी केंद्र उघडण्याचे सूचना असतानाही केंद्र उघडण्यात न आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून तालुका स्तरावर केंद्र उघडणार आहे काय व याबाबत शासनाचे धोरण काय आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) अपंगत्वाचे बोगस प्रमाणपत्रे रोखण्यासाठीच शासनाने संगणकीय प्रणाली विकसित केली आहे. संगणकीय प्रमाणपत्र देण्यासाठी आठवड्यातील एकच वार निश्चित करण्यात आला होता. तथापि प्रलंबित प्रमाणपत्राची संख्या पाहता, रुग्णालयांनी तज्ञांच्या उपलब्धतेनुसार आठवड्यातून दोन ते तीन दिवस अपंग प्रमाणपत्र देण्याची सुविधा उपलब्ध करून द्यावी अशा सुचना सर्व संबंधिताना देण्यात आल्या आहेत. तसेच राज्यात तालुका व ग्रामीण स्तरावर तज्ञांच्या उपलब्धते अभावी सदर सुविधा उपलब्ध करून देता आलेली नाही. सद्यस्थितीत तज्ञ संवर्गाच्या उपलब्धतेनुसार तालुकास्तरावर फक्त २ उपजिल्हा व ३ ग्रामीण रुग्णालयातून अपंगत्वाचे संगणकीय प्रमाणपत्र दिले जात आहे. उर्वरित १०० खाटांच्या शासकीय रुग्णालयात विशेषज्ञांच्या उपलब्धतेनुसार संगणक प्रणालीद्वारे अपंगाना अपंगाचे प्रमाणपत्र वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**डहाणू-बोर्डी (जि.पालघर) येथील समुद्रकिनाऱ्यालगत असलेल्या
सुरुच्या बागांना धोका निर्माण झाल्याबाबत**

- (२७) * १५८०९ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.हेमंत टकले,
अॅड.राहुल नार्वेकर : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
(१) डहाणू-बोर्डी (जि.पालघर) येथील समुद्रकिनाऱ्यालगत असलेल्या सुरुच्या बागांना समुद्राच्या लाटांनी गिळंकृत केल्यामुळे धोका निर्माण झाला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, डहाणू-बोर्डी निसर्गरम्य समुद्रकिनारा पर्यटनस्थळ म्हणून विकसित होण्याआधीच संपुष्टात जाण्याची भिती निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने डहाणू-बोर्डी निसर्गरम्य पर्यटनस्थळाचे संरक्षण करण्याच्यादृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे नाही.

डहाणू-बोर्डी समुद्र किनाऱ्यालगत डहाणू तालुका पर्यावरण संरक्षण प्राधिकरणाचे अर्थसहाय्याने सन २००१, २००५ व सन २०११ मध्ये एकूण २३.९० हेक्टर क्षेत्रावर सुरु प्रजातीचे रोपवने घेण्यात आले आहेत. सदरहू रोपवने ही यशस्वी झाली असून या रोपांची जिवंत टक्केवारी सरासरी ८३ ते ९० टक्के आहे. (२), (३) व (४) डहाणू-बोर्डी समुद्र किनाऱ्यालगत सुरु रोपवन घेतल्याने समुद्राच्या निसर्ग सौंदर्यात वाढ झालेली असून, सदरची ठिकाणी ही पर्यटन स्थळे म्हणून उदयास येत असून ती पर्यटकांना आकर्षित करीत आहेत.

सुरुची लागवड केलेल्या रोपवनामुळे समुद्र किनारी असलेल्या शेतकऱ्यांना त्याचा मोठा फायदा झालेला आहे. पूर्वी त्यांचे शेतामध्ये क्षारयुक्त हवा व समुद्रातील वाळू हवेने जाऊन शेती व मालमत्तेचे नुकसान होत होते. परंतु सदर ठिकाणी रोपवने घेतल्याने क्षारयुक्त हवा व समुद्रातील वाळू यांचा अटकाव झाल्याने शेतकऱ्यांचे शेती व मालमत्तेचे संरक्षण झाले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील ग्रामरोजगार सेवकांच्या विविध मागण्यांबाबत

(२८) * १६३१० श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.नरेंद्र पाटील :

सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील ग्रामरोजगार सेवकांनी आपल्या विविध मागण्यांसाठी माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान मुंबईतील आझाद मैदानावर अन्नत्याग आंदोलन केले होते, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, बिहार आणि तामिळनाडुच्या धर्तीवर राज्यातील ग्रामरोजगार सेवकांना प्रतिमहा ९ हजार रूपये मानधन देण्याची ग्रामरोजगार सेवकांची मागणी आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, ग्रामरोजगार सेवकांच्या मागण्यांसंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

- (२) ग्रामरोजगार सेवकाची मागणी प्रतिमाह रु.१८,०००/- मानधन मिळण्याची आहे.
- (३) व (४) विभागाच्या दिनांक १.३.२०१४ च्या शासन निर्णयान्वये ग्रामरोजगार सेवकांना १००० वार्षिक मनुष्यदिनापर्यंत अकुशल खर्चाच्या ६%, १००१-२००० वार्षिक मनुष्यदिनापर्यंत एकूण अकुशल खर्चाच्या ४% व २००१ वार्षिक मनुष्यदिनानंतर एकूण अकुशल खर्चाच्या २.२५% इतके मानधनाचे सुधारीत दर ठरवून देण्यात आलेले आहेत. सदरचे मानधन झालेल्या कामावरील मजुरीच्या खर्चावर आधारित असल्याने ग्रामपंचायतीमध्ये मजुरीवर होणाऱ्या खर्चाच्या प्रमाणात ग्राम रोजगार सेवकांच्या मानधनात वाढ होत जाते. त्यामुळे ग्राम रोजगार सेवकांचे पूर्वीच्या मानधनात उपरोक्तप्रमाणे शासनाने वाढ केलेली आहे.

**घरकुल योजनेतर्गत राज्यातील पात्र लाभार्थ्यांना घरे
बांधण्यासाठी अनुदान देण्याबाबत**

- (२९) * १६३७३ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.संदिप बाजोरिया : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) घरकुल योजनेतर्गत राज्यातील पात्र लाभार्थ्यांना घरकुल बांधण्यासाठी शासकीय उपलब्ध जमीन विकत घेण्यासाठी रूपये ५० हजार शासनामार्फत अनुदान स्वरूपात देण्यात येतील, असे मा.महसूल मंत्री यांनी माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान आश्वसित केल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार याबाबत शासन निर्णय होऊन शासनाने परिपत्रक जाहीर केले आहे काय,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

सदरचे आश्वासन शासकीय जमीन उपलब्ध करून देण्याबाबत नसून ग्रामपंचायत अंतर्गत गावठाण हद्दीत येणारी जागा व गावठाण हद्दीबाहेरील अकृषक निवासी प्रयोजनासाठी सक्षम नियोजन प्राधिकरणाने मंजूरी दिलेल्या जागेसंदर्भात आहे.

(२) इंदिरा आवास योजना व अन्य राज्य पुरस्कृत योजनेअंतर्गत पात्र असलेल्या परंतु स्वतःची जागा नसलेल्या लाभार्थ्यांना जागा खरेदीसाठी रुपये ५०,०००/- पर्यंत अनुदान देण्यासाठी पंडीत दिनदयाळ उपाध्याय घरकुल जागा खरेदी अर्थसहाय्य योजना दिनांक ३० डिसेंबर, २०१५ च्या शासन निर्णयान्वये सुरु केली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खामगांव (जि.बुलडाणा) तालुका अवर्षणग्रस्त भागात
 निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(३०) * १६५९७ श्री.पांडुरंग फुंडकर : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खामगांव (जि.बुलडाणा) तालुका अवर्षणग्रस्त असून गेली ४ ते ५ वर्षांपासून निसर्गाच्या लहरीपणामुळे शेतकऱ्यांना हाती आलेले पीक गमवावे लागले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, खामगांव मतदार संघातील विविध नद्या व नाल्यांवर प्रस्तावित बंधारे तसेच जलयुक्त अभियान योजनेंतर्गत प्रस्तावित कामांना मंजूरी देण्यात येणार आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार उपरोक्त प्रस्तावांना मंजूरीसह आवश्यक निधी उपलब्ध करून देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२), (३) व (४) जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत सन २०१५-१६ मध्ये ३९ सिनाब पूर्ण करण्यात आले असून जून २०१६ पर्यंत ७१ सिनाब पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे. तसेच जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत १२२ कामांना प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अमरावती जिल्ह्यातील तिवसा पंचायत समिती व नगरपंचायतमधील
विहिरींना अनुदान मिळण्याबाबत**

(३१) * १६९२४ श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अमरावती जिल्ह्यातील तिवसा पंचायत समिती व नगरपंचायतमधील शेतकऱ्यांच्या खचलेल्या विहिरींचे बांधकाम प्रलंबित असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, खचलेल्या विहिरींच्या पुर्नबांधणीसाठी शासनस्तरावर अनुदानावर आधारित योजना आहेत, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, तिवसा (जि.अमरावती) तालुक्यातील शेतकऱ्यांच्या खचलेल्या विहिरींचे पुर्नबांधणीबाबत अनुदान देऊन विहिरींचे बांधकाम करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नगरपंचायत क्षेत्रात महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना लागू नसल्याने नगरपंचायत वगळून उर्वरित तिवसा तालुक्यात खचलेल्या विहिरींची ९२ कामे प्रगतीपथावर आहेत व उर्वरित विहिरींसंदर्भात तांत्रिक मान्यता, प्रशासकीय मान्यता, कार्यारंभ आदेश देण्याची तसेच अर्जांच्या अनुषंगाने तपासणीची कामे सुरु आहेत.

(२) महात्मा गांधी नरेगा योजनेअंतर्गत खचलेल्या व बुजलेल्या विहिरींच्या दुरुस्तीची कामे नियमित स्वरूपात घेण्यास शासन निर्णय दिनांक २० जुलै, २०१५ नुसार मान्यता देण्यात आलेली आहे. त्यानुसार दुरुस्तीच्या कामांकरिता रु.१,५०,०००/- इतकी कमाल रक्कम अनुज्ञेय करण्यात आलेली आहे. सदर योजनेमध्ये लाभार्थ्यांस प्रत्यक्ष अनुदान न देता लाभार्थ्यांस योजनेचा लाभ देऊन कुशल व मजुरीचा खर्च शासनातर्फे करण्यात येतो.

(३) तिवसा तालुक्यात नगरपंचायत वगळता ग्रामीण भागातील प्राप्त ८५१ अर्जांमधील २५३ खचलेल्या विहिरींना कार्यारंभ आदेश देण्यात आले असून त्यापैकी ९२ विहिरींची कामे प्रगतीपथावर आहेत. १५३ विहिरींना प्रशासकीय मान्यता व कार्यारंभ आदेश देण्याची तसेच ७४ विहिरींच्या कामांना तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यता देण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे. उर्वरित ३७१ अर्जांसंदर्भात तपासणीच्या अनुषंगाने पुढील आवश्यक कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**किन्हीराजा (जि.वाशिम) येथील प्राथमिक आरोग्य
केंद्राच्या इमारतीचे बांधकाम पूर्ण करण्याबाबत**

(३२) * १७००७ श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई

जगताप : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) किन्हीराजा (जि.वाशिम) येथे सन २०१० मध्ये निर्माण झालेल्या प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या इमारतीचे बांधकाम प्रलंबित असून जुन्या आरोग्य उपकेंद्राच्या इमारतीतच प्राथमिक आरोग्य केंद्र सुरु असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यामुळे तेथील व आजूबाजूच्या नागरिकांची गैरसोय होत आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) होय, हे खरे आहे.

प्राथमिक आरोग्य केंद्र, किन्हीराजा हे सन २०१० मध्ये निर्माण झाले असून सदर प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या मुख्य इमारतीचे ८० टक्के बांधकाम पूर्ण झाले आहे.

(२) हे खरे नाही.

सद्यस्थितीत प्राथमिक आरोग्य केंद्र उपकेंद्राच्या तीन खोल्या व आयुर्वेदिक दवाखान्याच्या पाच खोल्या असे एकूण आठ खोल्यांमध्ये सुरु आहे व नागरिकांची गैरसोय होत असल्याची कोणतीही तक्रार प्राप्त झालेली नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात गर्भपातामुळे गर्भवती महिलांच्या मृत्यूमध्ये झालेली वाढ

(३३) * १७२११ डॉ.सुधीर तांबे, श्री.संजय दत्त, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात गर्भपातामुळे महिलांच्या मृत्यूचे प्रमाण वाढत असल्याने मागील पाच वर्षात ११४ महिला मृत्यूमुखी पडल्याचे माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, दरवर्षी तीन लाखाहून अधिक महिला गर्भपात करून घेतात त्यातील असुरक्षित गर्भपातामुळे म्हणजेच बोगस डॉक्टर, घरगुती उपाय व मांत्रिकामुळे महिलांचा मृत्यू ओढवतो, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

१ एप्रिल, २०१० ते जानेवारी, २०१६ अखेर या कालावधीत राज्यात गर्भपातादरम्यान अथवा गर्भपात केल्यानंतर ११८ महिलांचा मृत्यू झाल्याचा अहवाल प्राप्त आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) असुरक्षित गर्भपात टाळण्यासाठी व गर्भपातादरम्यान अथवा गर्भपातानंतरचे मृत्यू रोखण्यासाठी खालीलप्रमाणे उपाययोजना केली आहे.

- वैद्यकीय गर्भपात कायदा, १९७१ ची अंमलबजावणी करण्यासाठी जिल्हा स्तरीय समित्यामार्फत, कायद्यांतर्गत तरतुदीची पूर्तता करणाऱ्या केंद्रांनाच मान्यता देऊन त्यांची नोंदणी करण्यात येते.
- राज्यात वैद्यकीय गर्भपात कायद्याची प्रभावीपणे अंमलबजावणी होत असून, त्यासाठी गर्भपात योग्य ठिकाणी व प्रशिक्षित वैद्यकीय व्यावसायिकांद्वारे तसेच योग्य कारणास्तव व्हावेत यादृष्टीने कार्यवाही केली जाते.
- सुरक्षित गर्भपाताची सुविधा २३ जिल्हा रुग्णालये, ११ स्त्री रुग्णालये, ३२२ ग्रामीण रुग्णालये, २६ महानगरपालिका रुग्णालये, ९८ शहरी रुग्णालये, ३६९ प्राथमिक आरोग्य केंद्रे इ. सुसज्ज शासकीय रुग्णालयात मोफत उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

- आयपास या संस्थेच्या सहाय्याने २२९८ वैद्यकीय अधिकाऱ्यांना रुग्णालयात १८ दिवसांचे प्रत्यक्ष प्रशिक्षण देण्यात येत आहे. तसेच प्रशिक्षणानंतर आयपास या संस्थेमार्फत तांत्रिक सहाय्य केले जात आहे.
- पारंपारिक गर्भपात शस्त्रक्रियेच्या तुलनेत अधिक सुरक्षित असणारी मॅन्युअल वॅक्यूम अॅस्पिरेशन या अत्याधुनिक पद्धतीचा अवलंब शासकीय गर्भपात केंद्रांमधुन केला जात आहे.
- गर्भधारणेनंतर ७ आठवड्यांच्या आतील कालावधीतील गर्भपात करण्यासाठी मेडीकल मेथड ऑफ अॅर्बार्शन या पद्धतीद्वारे शस्त्रक्रिया न करता केवळ औषधांचा उपयोग करून सुरक्षित गर्भपाताची सुविधा शासकीय केंद्रांमधुन मोफत उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.
- गर्भपातादरम्यान अथवा गर्भपातानंतर झालेला महिलांचा मृत्यू हा मातामृत्यू असतो. रुग्णालयात होणाऱ्या सर्व मातामृत्यूंचे अन्वेषण करण्यात येते. तसेच याची पुनरावृत्ती होऊ नये यासाठी मार्गदर्शक सूचना सर्व आरोग्य संस्थांना देण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महिलांच्या सर्वांगीण विकासासाठी तिसऱ्या महिला
धोरणाची अंमलबजावणी करण्याबाबत**

(३४) * १७२५१ श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महिलांच्या सर्वांगीण विकासासाठी महाराष्ट्र राज्याच्या तिसऱ्या महिला धोरणाला दिनांक ५ फेब्रुवारी, २०१४ रोजी मान्यता मिळाली असली तरी या धोरणाची अंमलबजावणी संबंधित विभागानी केलेली नाही व याबाबत योग्य समन्वयही होत नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त धोरणाची अंमलबजावणी परिणामकारक व्हावी यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नाही.

महिला धोरण २०१४ च्या मसुद्यास मा.मंत्रीमंडळाने दिनांक ०५.०२.२०१४ च्या मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत मान्यता दिली असून, त्यानुसार महाराष्ट्र राज्याचे तिसरे महिला धोरण २०१४ या विभागाच्या शासन निर्णय क्र. धोरण-२०१३/प्र.क्र.२०५(भाग-२)/का- २, दिनांक ०१.०३.२०१४ रोजी जाहिर करण्यात आलेले आहे.

वरील शासन निर्णयामध्ये महिला धोरण २०१४ ची प्रभावी अंमलबजावणी होण्यासाठी संबंधित सर्व प्रशासकीय विभागांनी समन्वय अधिकाऱ्यांची नियुक्ती करावी, असे स्पष्ट नमूद आहे. त्यानुसार सर्व प्रशासकीय विभागांना आयुक्तालयाने परिपत्रक दिनांक २८.०३.२०१४ नुसार सर्व प्रशासकीय विभागांनी समन्वय अधिकाऱ्यांची नियुक्ती करण्यात यावी व त्यांचे नाव, पदनाम, कार्यालयाचा पत्ता, दुरध्वनी क्रमांक इ. माहिती संपर्कासाठी उपलब्ध करून देण्याची विनंती करण्यात आलेली आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

शासन निर्णय दिनांक ०१.०३.२०१४ नुसार महिला धोरण २०१४ मध्ये महिला सक्षमीकरणाच्या अनुषंगाने विविध बाबींशी निगडित संबंधित प्रशासकीय विभागांनी कार्यवाही करणे आवश्यक आहे. यानुसार संबंधित विभागांना आवश्यक त्या सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मराठवाडा, विदर्भ, उत्तर महाराष्ट्र व पश्चिम महाराष्ट्रात
 निर्माण झालेली पाणीटंचाई**

(३५) * १७८६६ श्री.गिरीशचंद्र व्यास : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मराठवाडा, विदर्भ, उत्तर महाराष्ट्र व पश्चिम महाराष्ट्र या भागांत पाऊस कमी झाल्याने राज्यातील धरणांत केवळ ३५ टक्के पाणीसाठा शिल्लक असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पाणीसाठा कमी असल्याने राज्यात पाणी टंचाई होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

राज्यातील विविध महसूली विभागातील जलसंपदा विभागाच्या अधिपत्याखालील धरणांमध्ये दिनांक ०५.०२.२०१६ रोजी पुढीलप्रमाणे पाणीसाठा उपलब्ध होता.

१) मराठवाडा प्रदेश	-	८%
२) विदर्भातील नागपूर प्रदेश	-	३५%
३) विदर्भातील अमरावती प्रदेश	-	३२%
४) नाशिक प्रदेश	-	३०%
५) पुणे (पश्चिम महाराष्ट्र) प्रदेश	-	३६%
६) कोंकण प्रदेश	-	६६%
राज्यातील एकूण	-	३१%

(३) राज्यात उद्भवलेल्या पाणीटंचाई संदर्भात पुढीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात आल्या/येत आहेत.

१) महसूल व वन विभागाच्या दिनांक ०७.०९.२०१५ च्या शासन निर्णयानुसार टंचाई काळामध्ये राज्यातील धरणांमधील पाणीसाठा पिण्याच्या प्रयोजनार्थ गरजेनुसार राखीव ठेवण्याचे अधिकार जिल्हाधिकारी यांना देण्यात आले असून त्यानुसार त्यांनी पिण्यासाठी आवश्यकतेनुसार पाणी आरक्षित केले आहे. तसेच त्याअनुषंगाने राज्यातील सर्व जिल्हाधिकाऱ्यांनी संभाव्य पाणी टंचाई कृती आराखडे तीन भागात तयार केले आहेत.

अ) ऑक्टोबर, २०१५ ते डिसेंबर, २०१५

ब) जानेवारी, २०१६ ते मार्च, २०१६

क) एप्रिल, २०१६ ते जून, २०१६

या टंचाई कृती आराखड्यात सूचविण्यात आलेल्या उपाययोजना आवश्यकतेनुसार घेण्यात येत आहेत.

२) तीव्र दाहकता जाणवत असलेल्या मराठवाड्याकरीता सन २०१५-१६ मध्ये गोदावरी खोऱ्यातील उर्ध्व भागातील धरणसमुहामधून जायकवाडी धरणासाठी १०.४० टीएमसी पाणी गोदावरी नदीत सोडण्यात आले व त्यापैकी जायकवाडी धरणात ६.६३ टीएमसी पाणी उपलब्ध झाले.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्य रक्त संक्रमण परिषदेच्यावतीने रक्तपेढ्यांना कमी पैसे मिळाल्याबाबत

(३६) * १८१७४ श्री.अनिल सोले, श्री.मितेश भांगडिया, श्री.नागो गाणार :

सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात केंद्र सरकारच्या अखत्यारित असलेल्या नॅशनल एड्स कंट्रोल ऑर्गनायझेशन तर्फे प्रति स्वेच्छिक रक्तदात्यासाठी राज्य रक्त संक्रमण परिषदेला ५८.३४ रुपये मिळत असताना, राज्य रक्त संक्रमण परिषदेच्या वतीने रक्तपेढ्यांना केवळ दात्यामागे ४० रुपये देण्यात येत असल्याचे दिनांक ६ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही.

नॅशनल एड्स कंट्रोल ऑर्गनायझेशन तर्फे प्रति स्वेच्छिक रक्त दात्यासाठी अल्पोपहार रक्कम रु. २५/- व रक्तदाता प्रमाणपत्र, बॅजेस, पिन्स इत्यादीसाठी रु.१५/- असे एकूण रु. ४०/- प्रत्येक रक्तदात्यामागे अनुदान देते.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

घिवली ते तारापूर (ता.जि.पालघर) या रस्त्याचे
डांबरीकरण व मजबुतीकरण करण्याबाबत

(३७) * १८१८८ श्री.गुरुमुख जगवानी : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) घिवली ते तारापूर (खारेबाव ते सोमवंशी क्षत्रिय सभागृहापर्यंत) (ता.जि.पालघर) या २.०० कि.मी. रस्त्याची १०-१५ वर्षांपासून दूरवस्था झाली असून वाहतुकीस अडथळा येत असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदरहू रस्त्याचे डांबरीकरण व मजबुतीकरण व्हावे म्हणून ग्रामस्थांनी मा. पालकमंत्री, पालघर, मा. मंत्री, ग्राम विकास, प्रधान सचिव, ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई आणि कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद, सार्वजनिक बांधकाम, पालघर यांना माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निवेदन दिले, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शासनाने याबाबत चौकशी केली आहे काय व चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) प्रश्नांकित रस्ता सद्यस्थितीत वाहतुकीस सुस्थितीत आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) प्रश्नांकित पालघर तालुक्यातील तारापूर कांबोडे, घिवली हा रस्ता इतर जिल्हा मार्ग क्र. ४२ असून त्याची एकूण लांबी ३.३०० कि. मी. आहे ०/०० ते ०/१५० कि.मी. रस्ता कॉन्क्रीटकरणेचा असून उर्वरित ३.१५ कि.मी. डांबरी पृष्ठभागाचा आहे. प्रश्नांकित रस्त्याच्या १/१५० ते १/६१२ व २/३८५ ते २/८२० कि.मी. लांबीतील रस्ता मजबुतीकरण व डांबरीकरणाची कामे मंजूर आहेत. ७७३ मीटर खराब लांबीतील रस्ता दुरुस्तीचे काम जिल्हा परिषदेला विविध योजनांमधून प्राप्त निधी व निकषानुसार प्रस्तावित करण्याचे जिल्हा परिषदेचे नियोजन आहे.

**राज्यातील हतनूर प्रकल्पातून पाणीपुरवठा केलेल्या
बिगर सिंचन प्रकल्पांची थकबाकी राहिल्याबाबत**

(३८) * १८१९४ श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील जळगाव व विदर्भाला वरदान ठरलेल्या हतनूर प्रकल्पातून दीपनगर वीज प्रकल्प, मध्य रेल्वे, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ इ. बिगर सिंचन प्रकल्पांना आरक्षित कोट्यानुसार वर्षभर पाणी पुरवठा केला जातो, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या सर्व प्रकल्पांकडे सन २०१५ अखेर सुमारे १०४ कोटी रु.ची थकबाकी आहे, हे खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

(२) होय.

(३) सदर संस्थांकडील थकबाकी मुख्यतः ही दंडणीय अथवा दरातील तफावतीची असून सदर संस्था दंडणीय आकारणी माफी करण्याबाबत वारंवार मागणी करीत असतात. सदर प्रस्ताव शासन स्तरावर कार्यवाहीत आहे. सदर संस्थेमार्फत नियमित पाणीपट्टी करण्यात येते. प्रलंबित थकबाकीच्या रक्कमेमध्ये प्रामुख्याने करारनामा नसल्यामुळे पोकळ आकारण्याची रक्कम, दंडाची रक्कम यांचा अंतर्भाव असून त्याबाबतचा वाद निर्माण झाल्याने त्या प्रलंबित आहेत. याबाबत छाननी प्रगतीत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोथळज (जि.हिंगोली) येथील रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत

(३९) * १८४२० श्री.सुभाष झांबड, श्री.जनार्दन चांदूरकर : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोथळज (जि.हिंगोली) येथील रस्त्याची दुरुवस्था झाली असल्याने गावकऱ्यांना ये-जा करण्यास अडचणींना सामोरे जावे लागत असून या रस्त्याची पुर्णपणे दुरुस्ती व्हावी अशी येथील ग्रामस्थांची मागणी असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय. ग्रामस्थांची रस्ता दुरुस्तीबाबत मागणी आहे.

(२) व (३) कोथळज येथे मुख्य रस्त्यावरून जाण्याकरीता दोन मार्ग असून त्यापैकी ग्रामा-४० हा जिल्हा मुख्यालयासाठी जवळचा मार्ग असून त्याची गावापर्यंत जाण्यासाठी एकूण लांबी ३.०० कि.मी. एवढी आहे. सदर रस्ता खडीचा असून वाहतूक योग्य आहे. परंतु सदर रस्त्यावर कयाधू नदीवर नवीन मोठ्या पूलाचे बांधकाम सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत सुरु असल्याने वाहतूक बंद आहे.

कोथळज गावाकरीता ग्रा.मा. ४० चा भाग दुसरा पर्यायी मार्ग असून तो गावापासून ते जिल्हा मुख्यालयापर्यंत डांबरी असून सुस्थितीत आहे.

सन २०१३-१४ मध्ये ग्रा.मा. ४० वर २.०० लक्ष रकमेचे काम करण्यात आले आहे. निधीच्या उपलब्धतेनुसार रस्ते दुरुस्तीची कामे जिल्हा परिषदेमार्फत हाती घेण्याचे जिल्हा परिषदेचे नियोजन आहे.

मौदा (जि.नागपूर) तालुक्यातील १२० बंधान्यात पाणीसाठा करण्याबाबत

(४०) * १८६७७ श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौदा (जि.नागपूर) तालुक्यात लाखो रुपये खर्च करून १२० बंधारे बांधण्यात आले आहेत तथापि त्यात पाणीसाठा होत नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सदर बंधान्यात पाणी साठा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) अंशतः खरे आहे.

लघु सिंचन (जलसंधारण) मंडळ, नागपूर कार्यालयांतर्गत असलेल्या दोन्ही विभागांनी मौदा तालुक्यात ३१ कोल्हापूरी पध्दतीचे बंधारे व ८६ साठवण बंधारे अशी एकूण ११७ बंधारे बांधलेली आहेत. त्यांचा विभागवार तपशिल पुढीलप्रमाणे,

कार्यकारी अभियंता, लघु सिंचन (जलसंधारण) विभाग, नागपूर यांचे कार्यक्षेत्रातील मौदा तालुक्यात एकूण ६ कोल्हापूरी पध्दतीचे बंधारे व ११ साठवण बंधारे बंधान्यात फळ्या टाकून पाणीसाठा केला आहे. ३ कोल्हापूरी पध्दतीच्या बंधान्यांना फळ्या नाहीत. परंतु बंधान्याच्या बुडीत क्षेत्रात खोदलेल्या डोहात पाणीसाठा झालेला आहे. २ साठवण बंधान्यांची दुरुस्ती आवश्यक आहे. आवश्यक फळ्यांकरीता व बंधान्यांच्या आवश्यक दुरुस्तीकरीता निधीचे उपलब्धतेनुसार फळ्यांचा पुरवठा व दुरुस्तीचे काम करण्यात येईल.

कार्यकारी अभियंता, लघु सिंचन (जिल्हा परिषद) विभाग, नागपूर यांचे कार्यक्षेत्रातील मौदा तालुक्यात एकूण २५ कोल्हापूरी पध्दतीचे बंधारे व ७५ साठवण बंधारे बांधण्यात आली आहेत. यापैकी १८ कोल्हापूरी पध्दतीचे बंधारे व ३५ साठवण बंधारे सुस्थितीत असून त्यात पाणीसाठा झालेला आहे.

- (२) सदर कोल्हापूरी पध्दतीच्या बंधाऱ्यांची व साठवण बंधाऱ्यांची नियमित पाहणी करण्यात येते.
- (३) नादुरुस्त असलेल्या बंधाऱ्याचे दुरुस्तीची कामे जलयुक्त शिवार अंतर्गत तसेच शासन निधी अंतर्गत करण्याबाबत निधी उपलब्धतेनुसार करणेचे नियोजन आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईत जकाती अभावी होणारे नुकसान टाळण्यासाठी नवीन कर लावण्याबाबत

(४१) * १८६९१ श्री.सुनिल तटकरे : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईत जकाती अभावी होणारे नुकसान टाळण्यासाठी शासनाने नवीन कर लावण्याचा निर्णय माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान दुसऱ्या सप्ताहात घेतला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, त्याचे सर्वसाधारण स्वरूप काय आहे,
- (३) असल्यास, तसेच सर्वसामान्य जनता कराच्या भाराने भरडून जाऊ नये म्हणून शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे नाही.

- (२) लागू नाही.
- (३) लागू नाही.
- (४) लागू नाही.

मराठवाडा विभागातील बीड जिल्हा परिषदेच्या शिक्षकांच्या आंतरजिल्हा बदली प्रकरणाबाबत

(४२) * १८७४२ श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मराठवाडा विभागातील बीड जिल्हा परिषदेच्या शिक्षकांच्या आंतरजिल्हा बदली प्रकरणामध्ये तत्कालीन मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्यांची शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

- (२) तसेच उपरोक्त प्रकरणामध्ये सुमारे अडीचशे कायमस्वरूपी शिक्षकांचे वेतन बंद करण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शिक्षकांचे वेतन सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) बीड जिल्हा परिषदेच्या शिक्षकांच्या आंतर जिल्हा बदली प्रकरणामध्ये व इतर काही प्रकरणामध्ये अनियमितता केल्यामुळे शासनाच्या दिनांक १२.३.२०१५ च्या आदेशान्वये तत्कालीन मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना निलंबित करण्यात आले होते त्यांच्यावर दिनांक ३१-७-२०१५ च्या शासनाच्या जापनान्वये दोषारोपपत्र बजावून विभागीय चौकशी सुरु आहे.

(२) होय, दिनांक ३०.९.२०१४ च्या विद्यार्थी संख्येवर आधारीत संच मान्यता प्राप्त न झाल्याने शिक्षक अतिरिक्त झाल्याने त्यांचे वेतन अदा करण्यात आले नव्हते.

(३) व (४) सन २०१४-२०१५ ची संच मान्यता माहे नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये प्राप्त झालेली आहे. त्यानुसार संबंधितांचे माहे नोव्हेंबर, २०१५ पासून नियमित वेतन अदा करण्यात येत आहे.

खटाव-माण (जि.सातारा) या तालुक्यांना उरमोडी पाणी योजनेचे पाणी पुर्ण क्षमतेने येण्याबाबत

(४३) * १८८०४ श्री.आनंदराव पाटील, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खटाव-माण (जि.सातारा) या तालुक्यांना वरदान ठरणाऱ्या उरमोडी पाणी योजनेचे पाणी पुर्ण क्षमतेने येण्याबाबत नियोजन करण्यासाठी या योजनेच्या सातही पंपाची चाचणी त्वरीत करावी अशी सूचना लोकप्रतिनिधींनी दहिवडी विश्रामगृहात करमोडी विभागाच्या अधिकाऱ्यासोबत बैठकीत केली असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर सूचनेवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

(२) पंपांची चाचणी घेण्यासाठी वाढीव विद्युत पुरवठा होण्यासाठी महावितरणकडे आवश्यक कार्यवाही करण्यात येत आहे. निधीच्या उपलब्धतेनुसार विद्युत व यांत्रिक कामे हाती घेण्यात आली आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील १० जिल्ह्यांसाठी बेटी बचाओ उपक्रमाची अंमलबजावणी करण्याबाबत

(४४) * १८८७७ श्रीमती दिप्ती चवधरी, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात मुलींचा कमी जन्मदर असलेल्या १० जिल्ह्यांसाठी बेटी बचाओ उपक्रम राबविण्याचे घोषित करण्यात आले होते परंतु शासनाकडून कमी निधी प्राप्त झाल्याने या योजनेची अंमलबजावणी योग्यरितीने झाली नसल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) बेटी बचाओ-बेटी पढाओ योजनेसाठी महाराष्ट्रातील कोल्हापूर, सांगली, अहमदनगर, जळगांव, बीड, औरंगाबाद, उस्मानाबाद, जालना, बुलढाणा आणि वाशिम या १० जिल्ह्यांची निवड करण्यात आली आहे. सदर योजनेसाठी केंद्र शासनाकडून सन २०१४-१५ व २०१५-१६ या दोन वर्षांसाठी एकूण रु.२,४०,७३,०००/- एवढा निधी प्राप्त झाला असून हिवाळी अधिवेशन २०१५ मध्ये सदर निधी पुरवणी मागणीद्वारे अर्थसंकल्पित करण्यात आला आहे. माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये संबंधित जिल्ह्यांना रुपये २,४०,७३,०००/- एवढा निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

तसेच सदर योजनेसाठी रुपये १,६०,७८,०००/- एवढा निधी माहे नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये केंद्र शासनाकडून प्राप्त झाला होता. याबाबतची पुरवणी मागणी माहे मार्च, २०१६ च्या अधिवेशनात मंजूर झाली असून त्यानुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात विविध अस्थापनेवर नियुक्त झालेल्या व सेवाकाळात मृत्यूमुखी पडलेल्या कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना निवृत्ती वेतनाचे लाभ मिळण्याबाबत

(४५) * १८९२६ श्री.श्रीकांत देशपांडे : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जूनी सेवानिवृत्ती योजना १९८२ नुसार राज्यात दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ नंतर शासनाच्या विविध अस्थापनेवर नियुक्त झालेल्या व सेवाकाळात मृत्यूमुखी पडलेल्या कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना निवृत्ती वेतनाचे लाभ मिळण्याविषयी अनेक वर्षांपासून मागणी होत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच उत्तरप्रदेश व राज्यस्थान इ .राज्यांमध्ये सदर योजनेतर्गत दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ नंतर सेवेत कार्यरत व्यक्तिका मृत्यू झाल्यास त्यांच्या वारसांना निवृत्ती वेतन देण्यात येत आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, राज्यातील कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना निवृत्ती वेतन देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) अंशतः खरे आहे. अशा प्रकारची एक मागणी आपले सरकार पोर्टल वर नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये प्राप्त झाली आहे.

(२) होय हे खरे आहे. तथापि, सदर व्यवस्था अंतरिम असून निवृत्तीवेतन निधी विनियामक व विकास प्राधिकरण यांनी अंतिम आदेश निर्गमित केल्यानंतर सदर आदेश संपुष्टात येणार असल्याचे याबाबत उत्तर प्रदेश व राज्यस्थान शासनाने निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयावरून आढळून येते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही. कारण प्रत्येक राज्याच्या सेवाशर्ती, कर्मचाऱ्यांना देण्यात येणारे सेवाविषयक लाभ सर्वसाधारणपणे भिन्न असतात व सर्व राज्यांनी त्यांच्या कर्मचाऱ्यांना द्यावयाच्या लाभांमध्ये एकसूत्रता असावी असे राज्यांवर बंधनकारक नाही. त्यामुळे उत्तरप्रदेश व राज्यस्थान शासनामार्फत देण्यात येत असलेल्या लाभांप्रमाणे राज्य शासनाने कार्यवाही करणे बंधनकारक नाही.

तथापि, सद्यःस्थितीत राष्ट्रीय निवृत्तीवेतन योजनेच्या अंमलबजावणीच्या प्रयोजनार्थ राज्य शासन केंद्र शासनास सामील झाले असल्यामुळे केंद्र शासनाने विहित केलेल्या कार्यपध्दतीनुसार या योजनेचे लाभ देणे राज्य शासनास बंधनकारक आहे. निवृत्तीवेतन निधी विनियामक व विकास प्राधिकरण यांनी दिनांक ११.५.२०१५ अन्वये निर्गमित केलेल्या अधिसूचनेनुसार

शासकीय कर्मचाऱ्यांचा सेवेत असताना मृत्यू झाल्यास अशा कर्मचाऱ्यांच्या राष्ट्रीय निवृत्तीवेतन योजनेच्या खात्यामध्ये जमा असलेल्या रकमेपैकी ८०% रक्कम ही वार्षिकीमध्ये गुंतविणे अनिवार्य असून उर्वरित रक्कम त्याच्या वारसांना एकरकमी प्रदान करण्यात येईल. सदर वार्षिकीमधून मृत कर्मचाऱ्यांच्या कुटुंबास दरमहा ठराविक ठोक रकमेचे प्रदान करण्यात येणार आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील कंत्राटी ग्रामसेवकांचा ३ वर्षांचा सेवा कालावधी १२ वर्ष
कालबद्ध पदोन्नतीसाठी ग्राह्य धरण्याबाबत**

(४६) * १८९५५ श्री.दत्तात्रय सावंत : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील कंत्राटी ग्रामसेवकांचा ३ वर्षांचा सेवा कालावधी १२ वर्ष कालबद्ध पदोन्नतीसाठी ग्राह्य धरण्याबाबत महाराष्ट्र राज्य ग्रामसेवक युनियन या संघटनेने सचिव, ग्रामविकास विभाग यांना निवेदने देऊन मागणी केलेली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

(२) व (३) याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

**मौजे पुनस (ता.लांजा, जि.रत्नागिरी) येथील सावंतवाडी-माटलवाडी-कुंभारवाडी
या रस्त्याचे खडीकरण व डांबरीकरण करण्याबाबत**

(४७) * १८९७३ श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.नागो गाणार : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे पुनस (ता.लांजा, जि.रत्नागिरी) येथील सावंतवाडी-माटलवाडी-कुंभारवाडी या रस्त्याची दुरुवस्था झाल्याने दुरुस्तीबाबत ग्रामस्थांनी ग्रामपंचायत कार्यालयात माहे मे, २०१२ मध्ये वा दरम्यान निवेदन देवून ही सदर रस्त्याचे काम अपूर्णावस्थेत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त रस्ता माजी सरपंचाच्या जमिनीतून जात असल्याने त्यांचा होणारा विरोध, माजी जिल्हा सभापती व ग्रामपंचायत कार्यालयाने या कामाबाबत दाखविलेली उदासिनता तसेच दुसऱ्या रस्त्याच्या कामांना प्राधान्य दिल्याने उक्त रस्त्याचे काम प्रलंबित राहिले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सध्या मोरीचे कच्चे काम झाले असून येणाऱ्या पावसाळ्याचा विचार करता सदर रस्त्याचे काम पूर्ण करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) निवेदन प्राप्त आहे.

(२) नाही. प्रश्नाकित रस्ता पूनम सावंतवाडी धाडवेवाडी रस्ता ग्रामीण मार्ग क्र. १४० दर्जाचा आहे. सदर रस्त्याची प्रत्यक्ष लांबी १.७४० कि. मी. आहे. रस्त्याच्या अस्तीत्वातील लांबीपैकी ०/०० ते ०/७३० कि.मी. पर्यंतचे डांबरीकरण सन २०१३-१४ मध्ये करण्यात आले आहे. सन २०१३-१४ च्या अतिवृष्टी अनुदानातून कि.मी. ०/७३० ते ०/९८० व १/१०० ते १/६०० पर्यंतच्या लांबीचे मजबूतीकरणाचे व डांबरीकरणाचे काम प्रत्यक्षात फेब्रुवारी २०१५ मध्ये सुरु केले असता तेथील ग्रामस्थ यांनी रस्त्याच्या जागेसंदर्भात हरकत घेतली. जागेबाबत सहमती मिळविणेबाबत जि.प.सदस्य व ग्रामपंचायतीचे सदस्य यांचेमार्फत प्रयत्न करूनही संबंधीत ग्रामस्थ यांची हरकत कायम राहिल्याने ०/७३० ते ०/९८० व १/१०० ते १/६०० कि.मी. लांबी ऐवजी ०/७३० ते ०/८८१ व १/१०० ते १/७१८ पर्यंतचे मजबूतीकरण व डांबरीकरणाचे काम पूर्ण करण्यात आले.

(३) व (४) प्रश्नाकित रस्त्याला जागेची हरकत आल्याने धाडवेवाडी कुंभारवाडीतून जोडण्याचे दृष्टीने धाडवेवाडीतील ग्रामस्थांमार्फत कि.मी. १/०९० या नाल्याचे ठिकाणी ६०० मि.व्यासाचे ५ मी.लांबीचे दोन रांगा आर.सी.सी. पाईप बसविण्यात आले आहेत. मोरीचे बांधकाम करण्यात आलेले नाही. संबंधीत ग्रामस्थ यांच्याशी वाटाघाटीने जमीन मिळविण्याचा प्रयत्न सुरु आहे. जागा उपलब्ध झाल्यानंतर अर्थसंकल्पात/रस्ते विशेष दुरुस्ती कार्यक्रमातून पूरेसा निधी उपलब्धतेनुसार सदर रस्त्याचे काम टप्प्या टप्प्याने प्रस्तावित करण्याचे जिल्हा परिषदेचे नियोजन आहे.

**चेंबूर व मानखुर्द (मुंबई) येथील बालगृहांना देण्यात आलेला
गहू कचऱ्यात फेकल्याबाबत**

(४८) * १९१०० अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर,
श्री.ख्वाजा बेग : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा
खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील चेंबूर येथील चिल्ड्रेन्स होम, मानखुर्दमधील नवीन बालगृह या संस्थांना देण्यात आलेला गहू मोठ्या प्रमाणावर कचऱ्यात फेकण्यात आल्याची बाब निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याची चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व त्याअनुषंगाने संबंधित अधिकारी व संस्थांवर शासनाने कोणती कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही,

सदरचा गहू कचऱ्यात फेकण्यात आला नसून निष्कासित करण्यात आला होता. कारण सन २०१३ मध्ये इस्कॉन या संस्थेतर्फे सदर बालगृहांना एकवेळचे जेवण पुरविण्यात आल्याने संस्थेमधील गव्हाचा वापर कमी प्रमाणात होऊन तो शिल्लक राहिला. कालांतराने सदर गव्हामध्ये किड व कीटक निर्माण झाल्याने सदर गहू तपासणीसाठी प्रयोगशाळेत पाठविण्यात आला असता तो खाण्यायोग्य नसल्याचा अहवाल प्रयोगशाळेत दिल्याने सदर गहू निष्कासित करण्यात आला.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

निजामपूर (ता.साक्री, जि.धुळे) येथील नकट्या बंधान्याची उंची वाढविण्याबाबत

(४९) * १६१२६ श्री.चंद्रकांत रघुवंशी, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्रीमती दिप्ती चवधरी : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा
खुलासा करतील काय :-

- (१) निजामपूर (ता.साक्री, जि.धुळे) येथील नकट्या बंधान्याची उंची वाढविण्याचे काम बऱ्याच दिवसापासून प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर काम किती दिवसात पूर्ण करण्यात येणार आहे,
 (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

मौजे निजामपूर, ता.साक्री येथील नकट्या पाझर तलावाचे काम सन १९८१-८२ मध्ये जिल्हा परिषद धुळे मार्फत पूर्ण झाले आहे. सदर तलावात पाणी साठा होत असतो. सुमारे २६ हेक्टर क्षेत्रास सिंचनाचा लाभ होत आहे. स्थानिक पातळीवर सदर तलावाची उंची वाढवून क्षमता वाढविणेची मागणी होत असली तरी तलावाची उंची वाढविणे तांत्रिक व आर्थिकदृष्ट्या योग्य नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

उल्हासनगरमधील शांतीसदन महिला सुधारगृहातील गैरप्रकाराबाबत

(५०) * १५७२४ श्री.संदिप बाजोरिया, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.अनिल भोसले, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.विक्रम काळे, श्री.खवाजा बेग, श्री.रामराव वडकुते, श्री.गिरीशचंद्र व्यास : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महिला व बालकल्याण विभागाच्या उल्हासनगरमधील शांतीसदन महिला सुधारगृहातील २३ वर्षीय ब्रह्मदेशी महिला गरोदर असल्याचे वैद्यकीय तपासणीत दिनांक ९ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आल्यानंतर मंत्रालयीन व विभागीय स्तरावर करण्यात आलेल्या उच्च स्तरीय चौकशीनंतर हिल लाईन ठाण्यात नंदा घोडेराव व तिला सहकार्य करणा-यांविरोधात ६ महिन्यांनंतर गुन्हा दाखल करण्यात आला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी चौकशी पूर्ण झाल्यानंतर सुधारगृहाच्या अधिक्षीका नंदा घोडेराव यांचेविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यास ६ महिन्यांचा कालावधी लागण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, नंदा घोडेराव यांचेवर यापूर्वी अनेक वेळा निलंबनाची कारवाई करण्यात येऊन महिला व बालविकास कल्याण विभागाच्या मंत्री महोदयांनी नंदा घोडेराव यांना तात्काळ निलंबित करून गुन्हा दाखल करण्याची शिफारस करूनही संबंधिताविरुद्ध कारवाई करण्यास हेतुतः विलंब करणा-या अधिका-यांविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, मंत्रालयीन व विभागीय स्तरावर करण्यात आलेल्या चौकशीमध्ये शांती सदन या शासकीय महिला सुधारगृहातील अन्य किती कर्मचारी व अधिकारी चौकशीत दोषी आढळले त्यांचेविरुद्ध तसेच त्यांना सहकार्य करणा-या संबंधित सर्व शासकीय अधिकारी व खाजगी व्यक्तींविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

(२) आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे यांनी दिनांक १७.७.२०१५ रोजीच्या पत्रान्वये दिलेल्या निर्देशानुसार जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी, ठाणे यांनी दिनांक १९/७/२०१५ रोजी वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक, हिललाईन, पोलीस ठाणे, जि.ठाणे यांची भेट घेऊन दिनांक २०.७.२०१५ रोजी सविस्तर तक्रार दिली होती. जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी, कार्यालय, ठाणे यांनी पोलीस आयुक्त, ठाणे शहर यांनाही दिनांक २३.७.२०१५ रोजी गुन्हा दाखल करून घेणेबाबत संबंधितांना आदेश देणेबाबत विनंती केली होती.

तदनंतर जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी, ठाणे कार्यालयाने दिनांक १४/८/२०१५ व दिनांक १५/१०/२०१५ रोजीच्या पत्रान्वये गुन्हा दाखल करून घेणेबाबत पोलीस स्टेशनला पत्र दिले होते. तसेच प्रत्यक्ष जाऊन विचारणा केली होती.

सदर पोलीस ठाण्याचे सहायक पोलीस निरीक्षक यांनी गुन्हा दाखल करून घेण्यासाठी दिनांक ६/१२/२०१५ व दिनांक ७/१२/२०१५ रोजी पोलीस स्टेशनला उपस्थित राहणेबाबत दूरध्वनीवरून कळविले. त्यानुसार जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी, ठाणे यांनी दिनांक ७/१२/२०१५ व दिनांक ८/१२/२०१५ रोजी पोलीस स्टेशनमध्ये जावून गुन्हा दाखल केला असून त्याचा गु.र.नं. ३६९/१२ दिनांक ८/१२/२०१५ असा आहे.

(३) श्रीमती नंदा घोडेराव यांना शासन निर्णय दिनांक १७/७/२०१५ अन्वये निलंबित करण्यात आलेले आहे. गुन्हा दाखल करण्यासाठी वेळोवेळी जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी, ठाणे यांनी वरीलप्रमाणे पत्र व्यवहाराद्वारे व पाठपुरावा करून गुन्हा दाखल करण्याबाबतची कार्यवाही केली आहे.

गुन्हा दाखल करण्यास विलंब झालेला नसल्याने कारवाईचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) विभागीय स्तरावर करण्यात आलेल्या चौकशीमध्ये शांतीसदन या शासकीय महिला सुधारगृहातील अन्य कर्मचारी व अधिकारी चौकशीत दोषी असल्याचे निदर्शनास आले नाही. त्यामुळे कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील निलंबित शासकीय अधिकारी व कर्मचाऱ्यांविरुद्ध
सुरु असलेली चौकशी वेळेत पूर्ण करण्याबाबत**

(५१) * १५९९८ श्री.रामराव वडकुते, श्री.प्रकाश गजभिये, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.किरण पावसकर, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.विक्रम काळे, श्री.प्रकाश बिनसाळे : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लाचखोरी, गैरव्यवहार आणि कामातील चुकांमुळे निलंबित शासकीय अधिकारी व कर्मचाऱ्यांना निलंबन काळात ५० ते ७५ टक्क्यांपर्यंत वेतन देण्यात येते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, निलंबन काळातील वेतनात २५ टक्के कपात करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, त्याची कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, निलंबित अधिकारी व कर्मचाऱ्यांची सुरु असलेली चौकशी वेळेत पूर्ण केल्यास त्यांना निलंबन कालावधीतील वेतन देण्याची परिस्थिती उद्भवणार नाही म्हणून ही चौकशी वेळेत पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) निलंबित शासकीय कर्मचाऱ्यास ५०% वेतन निर्वाह भत्ता म्हणून देण्याची व तीन महिन्यांनंतर निलंबनाचा कालावधी वाढण्यात शासकीय कर्मचारी जबाबदार नसेल तर निर्वाह भत्त्याच्या जास्तीत जास्त ५०% च्या मर्यादेपर्यंत निर्वाह भत्ता वाढविण्याची तर निलंबनाचा कालावधी लांबण्यास शासकीय कर्मचारी जबाबदार असेल तर निर्वाह भत्त्याच्या जास्तीत जास्त ५०% इतक्या मर्यादेपर्यंत निर्वाह भत्ता कमी करण्याची नियमित तरतूद आहे.

(२) व (३) काही विशिष्ट गंभीर गुन्ह्यांमध्ये किंवा लाचलूचपत प्रकरणी निलंबन काळातील निर्वाहभत्ता ५० टक्क्यांपर्यंत वाढविण्याऐवजी २०% ने वाढविण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(४) सामान्य प्रशासन विभागाने परिपत्रकाअन्वये निलंबनाखाली असलेल्या शासकीय सेवकांच्या प्रलंबित विभागीय चौकशा प्राथम्याने पूर्ण करण्याच्या सूचना सर्व शिस्तभंगाविषयक प्राधिकाऱ्यांना दिल्या आहेत तसेच निलंबन प्रकरणाचा आढाव घेण्याच्या सूचनाही दिलेल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे पाटपन्हाळे (कोंडवाडी) (ता.गुहागर, जि.रत्नागिरी) येथील
रस्त्यांची दुरुस्ती करण्याबाबत**

(५२) * १८१९८ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे पाटपन्हाळे (ता.गुहागर, जि.रत्नागिरी) येथील वाकी-पिंपळवट (ग्रा.मा.१२) व गणेशवाडी-कोंडवाडी (ग्रा.मा.३९) या रस्त्यांच्या दुरुस्तीचे काम जिल्हापरिषदेच्या विविध योजनांमधून प्राप्त होणाऱ्या निधी व निकषाच्या अधिनतेने व प्राधान्याने हाती घेण्याचे जिल्हापरिषदेचे नियोजन आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या रस्त्यांच्या दुरुस्तीच्या कामांबाबत कोणते नियोजन करण्यात आले आहे,

(३) असल्यास, सदर नियोजनानुसार नादुरुस्त रस्ते दुरुस्त करण्यासाठी लागणारा संपूर्ण निधी मंजूर करून सन २०१६ च्या पावसाळ्यापूर्वी रस्ते दुरुस्त करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

(२), (३) व (४) संपूर्ण राज्यामध्ये जिल्हा परिषदांच्या अखत्यारितील ग्रामीण मार्ग व इतर जिल्हा मार्ग रस्त्यांची एकूण लांबी २३६८९०.०४ कि.मी. इतकी असून सदर रस्त्यांच्या दुरुस्तीसाठी शासनाकडे उपलब्ध असलेल्या निधीचे वाटप रस्त्यांच्या लांबीच्या प्रमाणात करण्यात येते. त्यानुसार रत्नागिरी जिल्हा परिषदे अंतर्गत ग्रामीण मार्ग व इतर जिल्हा मार्ग रस्त्यांची एकूण लांबी ८०८५.३५ कि.मी. इतकी आहे. रस्ते व पूल, दुरुस्ती व परीरक्षण या कार्यक्रमा अंतर्गत सन २०१२-१३, २०१३-१४ व २०१४-१५ या आर्थिक वर्षासाठी रत्नागिरी जिल्हा परिषदेस एकूण रु.७६३.८२ लक्ष, तेराव्या वित्त आयोगामध्ये सन २०१२-२०१३, २०१३-१४ व

२०१४-१५ मध्ये एकूण रु.७६३.५८ लक्ष तर पूरहानी कार्यक्रमासाठी रत्नागिरी जिल्हा परिषदेला रु.१७००.६३ लक्ष असा एकूण रु.६१९८.०३ लक्ष इतका निधी उपलब्ध करून देण्यात आलेला आहे.

सन २००१-२०२१ रस्ते विकास योजनेनुसार पाटपन्हाळे वाकी पिंपळवट रस्ता ग्रामीण मार्ग क्र.१२ दर्जाचा असून त्याची एकूण लांबी ९.४०० कि.मी. इतकी आहे. त्याची एकूण लांबी ९.४०० कि.मी. इतकी आहे. त्यापैकी ७.७५० कि.मी. पृष्ठभाग डांबरी आहे तर १.६०० कि.मी. पृष्ठभाग खडीचा आहे.

सन २००१-२०२१ रस्ते विकास योजनेनुसार पाटपन्हाळे गणेशवाडी कोंडवाडी रस्ता ग्रामीण मार्ग क्र.३९ दर्जाचा असून त्याची एकूण लांबी ४.०० कि.मी. इतकी आहे. त्यापैकी ३.१५० कि.मी. पृष्ठभाग डांबरी आहे तर ०.८५० कि.मी. पृष्ठभाग खडीचा आहे.

वरील दोनही रस्त्यांवर बारमाही एस.टी. वाहतुक सुरु आहे.

रस्ते लांबीच्या प्रमाणात विभागास उपलब्ध होणारा निधी अत्यंत अल्प आहे. याउलट शासन स्तरावर प्राप्त होणाऱ्या मागण्या जास्त आहेत.

सदर रस्त्यांच्या खराब लांबीतील रस्ता दुरुस्तीचे काम मा.आमदार, मा.खासदार यांनी स्थानिक विकास कार्यक्रमांतर्गत तसेच जिल्हा वार्षिक योजनेमधून सुचविल्यास व त्यास मंजूरी प्राप्त झाल्यास जिल्हा परिषदेला सदरची कामे घेणे शक्य होतील.

कोकणातील समुद्राला जाणारे पाणी रोखण्याबाबत

(५३) * १६७८६ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई

जगताप : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोकणातील समुद्राला जाणारे पाणी वेळेत रोखले नाही तर कोकणचा मराठवाडा होण्यास वेळ लागणार नाही असा इशारा मॅगसेस पुरस्कार विजेते जलपुरुष यांनी माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान दिल्याचे निदर्शनास आलेले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कोकणातील समुद्राला जाणारे पाणी रोखण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) नाही.

तथापि, “नदीसोबत लोकांना, लोकचळवळीला जोडा, त्यातून नदीचे प्रदुषण रोखा, मृत नदी पुनरुज्जीवीत करा आणि त्यांना प्रादेशिक वाहिन्या बनवा”, असे डॉ.राजेंद्र सिंग मॅगसेस पुरस्कार विजेते जलपुरुष यांनी माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये म्हटले आहे.

(२) सदयःस्थितीत कोकणातील राज्यस्तरीय पूर्ण व बांधकामामधील एकूण २२१ प्रकल्पाद्वारे ४२५४.८६ द.ल.घ.मी. पाणी अडविणेच्या नियोजित असून जून, २०१५ अखेर त्यापैकी ३०६०.६८ द.ल.घ.मी. पाणी अडविणे आले आहे.

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण २००५ मधील कलम १५ व १६ मधील तरतूदीनुसार राज्याचा एकात्मिक जलसंपत्ती आराखडा तयार करण्याचे काम प्रगतीपथावर असून त्याअंतर्गत कोकणातील २६ खोऱ्यांचा जलसंपत्ती आराखडा तयार करणेचे काम प्रगतीपथावर आहे.

सदर आराखड्यामध्ये या उपखोऱ्यात ७५% विश्वासहर्तेनुसार उपलब्ध होणारी जलनिष्पत्ती, खोऱ्यातील सदयाचा व भविष्यातील सिंचन व बिगरसिंचन पाणीवापर, सदर पाणीवापर वजा करता शिल्लक राहणारे पाणी, सदर शिल्लक राहणारे पाणी कशा प्रकारे, कोणत्या योजनेद्वारे व कोणकोणत्या भागात वळविता येईल याबाबतची आकडेवारी निश्चित होईल व त्या आराखड्यास राज्य जल परिषदेची मान्यता मिळाल्यानंतर पाणी अडविणे/वळविणेबाबतची कार्यवाही नियोजित आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

केर (ता.दोडामार्ग, जि.सिंधुदुर्ग) येथे अनेकांना

माकड तापाची लागण झाल्याबाबत

(५४) * १८२७९ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.अनिल भोसले, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केर (ता.दोडामार्ग, जि.सिंधुदुर्ग) गावामध्ये अनेकांना माकड तापाची लागण झाल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, माकड तापाची लागण होऊ नये म्हणून शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) केर (दोडामार्ग) आणि परिसरातील क्यासनूर फॅरिस्ट डिसीज (माकड ताप) या आजाराच्या उद्रेकाच्या प्रतिबंध व नियंत्रणासाठी खालील उपाययोजना करण्यात आल्या आहेत.

- १) दैनंदिन ताप रुग्ण सर्वेक्षण.
 - २) किटक नियंत्रणासाठी आवश्यक प्रयत्न.
 - ३) तज्ञ पथकांची भेट व मार्गदर्शन.
 - राज्य शीघ्र प्रतिसाद पथकाची भेट.
 - शिमोगा (कर्नाटक) पथकाची भेट.
 - राष्ट्रीय विषाणू विज्ञान संस्था, पुणे येथील पथकाची भेट.
 - ४) राष्ट्रीय विषाणू विज्ञान संस्था, पुणे येथे रोग निदानाची मोफत व्यवस्था.
 - ५) उपचार सुविधा.
 - ६) माकडताप टाळण्यासाठी जनतेचे आरोग्य शिक्षण
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**परळी तालुक्यातील (जि.बीड) ग्रामपंचायत कर्मचारी
राहणीमान व भत्त्यापासून वंचित असल्याबाबत**

(५५) * १६१४९ श्री.विनायकराव मेटे : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) परळी तालुक्यातील (जि.बीड) ग्रामपंचायत कर्मचारी राहणीमान व भत्त्यापासून वंचित आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कर्मचाऱ्यांना १५ ऑगस्ट आणि २६ जानेवारीच्या निमित्ताने गणवेश देणे बंधनकारक असतानाही सरपंचाच्या धोरणामुळे वंचित राहावे लागत आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या मागण्यांकरिता विविध संघटनेने आंदोलने करूनही शासन त्यांच्या मागण्यांकडे दुर्लक्ष करत आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, वरील प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करणार येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नाही.

राज्यातील सर्व ग्रामपंचायत कर्मचाऱ्यांना कामगार आयुक्त यांनी निश्चित केलेल्या दराप्रमाणे ग्रामनिधीतून राहणीमान भत्ता देण्याबाबत वेळोवेळी कळविण्यात आले आहे.

(२) नाही.

ग्रामपंचायत कर्मचाऱ्यांना गणवेश देण्याबाबत तरतूद नाही. परंतु ग्रामपंचायतीच्या आर्थिक परिस्थितीनुसार गणवेश देण्यात येतो.

(३) नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अकोट (जि.अकोला) येथील नागरी आरोग्य उपकेंद्र बंद पडल्याबाबत

(५६) * १८२४३ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय सार्वजनिक

आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोट (जि.अकोला) राष्ट्रीय शहरी आरोग्य अभियानातर्गत (एनयुएचएम) सुरु करण्यात आलेले नागरी आरोग्य उपकेंद्र दोन वेगवेगळ्या विभागामध्ये समन्वय नसल्याने तसेच इतर कारणांमुळे दोन्ही आरोग्य उपकेंद्र बंद पडल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त दोन्ही उपकेंद्र बंद असल्यामुळे रुग्णांची गैरसोय होत आहे, हे खरे आहे काय,

(३) तसेच उपरोक्त उपकेंद्रात डॉक्टरांसह कर्मचाऱ्यांची अनेक पदे रिक्त असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,

(५) असल्यास, तदनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) अंशतः हे खरे आहे.

(४) पदांची भरती करण्यासंदर्भात आढावा घेण्यात आला आहे.

(५) नगरपालिका स्तरावर मंजूर पदांची भरती प्रक्रिया करण्यासाठी राज्यस्तरावरून मार्गदर्शक सूचना देण्यात आल्या असून याबाबत पाठपुरावा चालू आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत गेवराई तालुक्यातील (जि.बीड)

अमृता नदीचे पुनर्जीवन करण्याबाबत

(५७) * १६०६७ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.खवाजा बेग, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.रामराव वडकुते, श्री.धनंजय मुंडे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११८३० ला दिनांक १७ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात:

सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत नदी पुनर्जीवन करणे संदर्भात शासनाने दिनांक ८ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास शासन निर्णय निर्गमित केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गेवराई तालुक्यातील (जि.बीड) अमृता नदीचे पुनर्जीवन करणेसंदर्भात सर्वेक्षण व अंदाजपत्रक तयार करण्याचे निर्देश लघुसिंचन (जलसंधारण) विभागाला देण्यात आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सर्वेक्षण व अंदाजपत्रकाचे काम पूर्ण झाले आहे काय, पहिल्या टप्प्यात कोणकोणते काम सुरु होणार आहे,

(४) जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी, बीड यांचेमार्फत कोणत्या स्वरूपाचे काम करण्यात येणार आहे,

(५) असल्यास, प्रत्यक्ष कामाला केव्हा सुरुवात होणार आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

- (३) अमृता नदीवर १२ सिमेंट बंधाऱ्याचे कामाचे सर्वेक्षण करुन अंदाजपत्रकास तांत्रिक मान्यता/प्रशासकीय मान्यता प्राप्त असून कामांची निविदा प्रक्रीया अंतिम टप्प्यात आहे. कार्यारंभ आदेश देऊन कामे सुरु करण्यात येणार आहेत.
- (४) कार्यकारी अभियंता लघुसिंचन (जलसंधारण) विभाग, बीड यांचे मार्फत सिमेंट नाला बंधाऱ्याची कामे घेण्यात येत आहेत.
- (५) व (६) कार्यारंभ आदेश दिल्यानंतर कामे सुरु करण्यात येणार आहे.

मुकबधीर शासकीय कर्मचाऱ्यांना वाहतूक भत्ता मंजूर करण्याबाबत

(५८) * १६४३१ श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.अमरसिंह पंडित :

सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुकबधीर शासकीय कर्मचाऱ्यांना वाहतूक भत्ता मंजूर करण्यासाठी वित्त विभागाने दिनांक १० ऑगस्ट, २०१५ रोजी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयात सुधारणा करण्यासाठी लोकप्रतिनिधींनी दिनांक २७ ऑगस्ट, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास शासनाकडे निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्यस्तरीय कर्णबधीर असोसिएशन व लोकप्रतिनिधींच्या मागणीप्रमाणे शासन निर्णयात सुधारणा करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) अपंगत्वाबाबतचा विषय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या अखत्यारीत येत असल्यामुळे सदर निवेदन अभिप्रायासाठी सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाकडे दिनांक ३०.११.२०१५ रोजी पाठविले आहे. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाकडून अभिप्राय अप्राप्त आहेत. त्या विभागाकडून अभिप्राय प्राप्त झाल्यावर पुढील कार्यवाही केली जाईल.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील कामगार विमा योजना रुग्णालयातील रिक्त पदे
भरून कर्मचाऱ्यांना पदोन्नती देण्याबाबत**

- (५९) * १७९४१ श्री.नागो गाणार, श्री.अनिल सोले, श्री.रामनाथ मोते, श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यात कामगार व त्यांच्या कुटुंबियांसाठी असलेल्या कामगार विमा योजनेची मुंबई, पुणे, औरंगाबाद, सोलापूर, नागपूर अशी एकूण १४ रुग्णालये कार्यरत आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या कामगार रुग्णालयात सन २००३ पासून सरळसेवा भरतीतून पदे भरलेली नाहीत तसेच निवृत्त झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या पदावर पदोन्नती देण्यात आली नाही, हे खरे आहे काय,
- (३) त्यामुळे या प्रकरणी सन २०१३ मध्ये बिंदूनामावलीचे काम पूर्ण झाल्यानंतरही कर्मचारी पदोन्नतीपासून वंचित आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, पदोन्नतीची प्रक्रिया पूर्ण करून कर्मचाऱ्यांना न्याय देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे अंशतः खरे आहे.

राज्यामध्ये कामगार विमा योजनेची एकूण १२ रुग्णालये कार्यरत असून अंधेरी तसेच महात्मा गांधी रुग्णालय केंद्र शासनाच्या महामंडळाच्या अधिपत्याखाली आहे.

(२) नाही.

राज्य कामगार रुग्णालयात २००३ पासून गट-अ संवर्गात २६ पदे, गट-क संवर्गात ११८ पदे व गट-ड संवर्गात १६६ पदे सरळ सेवेने भरण्यात आली असून गट-ट संवर्गात २५ पदे, गट-ब संवर्गात २० पदे व गट-क संवर्गात ३१८ पदे पदोन्नतीने भरण्यात आली आहेत.

(३) नाही.

सन २०१३ मध्ये बिंदूनामावलीचे काम पूर्ण करून गट-क संवर्गात ११८ पदे व गट-ड संवर्गात १६६ पदे सरळसेवेने तसेच गट-अ संवर्गात २५ पदे व गट-क संवर्गात २२१ पदे पदोन्नतीने भरण्यात आली आहेत.

(४) आयुक्त कार्यालय सातत्याने पदोन्नतीची प्रक्रिया राबवित असून गट-क संवर्गातील पदांवर पदोन्नती देण्याकरीता विभागीय पदोन्नती प्रक्रिया पूर्ण होईल. तसेच अन्य संवर्गाबाबत कार्यवाही सुरु असून सदर कार्यवाही लवकरात लवकर पूर्ण करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मालोंड-मालडी (ता.मालवण, जि.सिंधुदूर्ग) येथील गडनदीवर
 कोल्हापूर पध्दतीचा बंधारा बांधण्याबाबत**

(६०) * १८५२८ अॅड.निरंजन डावखरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११९१७ ला दिनांक १० डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मालोंड-मालडी (ता.मालवण, जि.सिंधुदूर्ग) येथे गडनदीवरील पाणवठा तिरावर कोल्हापूर पध्दतीचा बंधारा बांधण्याची मागणी ग्रामस्थ, कोकण विकास आघाडी तसेच तरुण उत्कर्ष मंडळ, मालोंड या सामाजिक संस्थांचे पदाधिकारी यांनी लेखी निवेदनाद्वारे शासनाकडे गेल्या अनेक वर्षांपासून केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या संदर्भात शासनाने नियुक्त केलेल्या तांत्रिक व्यवहार्यता तपासणी समितीने शासनास सादर केलेल्या अहवालात कोणते अभिप्राय नमूद केले आहेत,

(३) तसेच उक्त अहवालाच्या निर्णयाबाबत महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ स्तरावरील कार्यवाही पूर्ण करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

(२) व (३) दिनांक २८/७/२०१५ रोजी त्रिसदस्यीय समितीने महामंडळास अहवाल सादर केला आहे. सदर अहवालात दिनांक १ एप्रिल, २०१४ पूर्वी (विदर्भ वगळून) प्रशासकीय मान्यता दिलेल्या परंतु प्रत्यक्षात कामे सुरु झाली नाहीत अशा ११३० योजनांबाबत व दिनांक १ एप्रिल, २०१४ नंतर प्रशासकीय मान्यता दिलेल्या १२०० योजनांना अशा एकूण २३३० योजनांना स्थगिती देण्याची शिफारस केली आहे.

दिनांक १ एप्रिल, २०१४ पूर्वी प्रशासकीय मान्यता दिलेल्या ११३० योजनांपैकी जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत येणाऱ्या १०१ योजनांची कामे निधी

उपलब्धतेनुसार हाती घेण्यास आणि उर्वरित स्थगिती दिलेल्या योजनांचा प्रशासकीय मान्यता रद्द करण्यास संचालक मंडळाने मान्यता दिली. पारित ठरावास अनुसरून महामंडळामार्फत २२२९ (२२३०-१०१) योजनांची प्रशासकीय मान्यता रद्द करण्याची कार्यवाही प्रगतीत आहे. सदर २२२९ योजनांमध्ये मालोंड-मालडी या योजनेचा प्रशासकीय मान्यता प्राप्त परंतु निविदा न काढलेल्या योजनांमध्ये समावेश असून सदर योजनेची प्रशासकीय मान्यता रद्द करण्याची कार्यवाही महामंडळामार्फत सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

प.ह.हरंबा नं.१७ बिट (ता.सावली, जि.चंद्रपूर) येथील अतिक्रमण थांबविण्याबाबत

(६१) * १५२२३ श्रीमती शोभाताई फडणवीस : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) प.ह.हरंबा नं.१७ बिट (ता.सावली, जि.चंद्रपूर) येथील शासकीय जमिनीवरील झाडे तोडून ट्रॅक्टरद्वारे जमीन उठवून अतिक्रमण केले जात असल्याने सदर अतिक्रमण थांबविण्यासंबंधी हरंबा ग्रामस्थांनी मुख्य वन संरक्षक, चंद्रपूर व जिल्हाधिकारी, चंद्रपूर यांना माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान लेखी निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने संबंधित दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे कोणती आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) सावली वन परिक्षेत्रातील प.ह. हरंबा नं. १७ बिट (ता.सावली, जि.चंद्रपूर) येथील वन विभागाच्या जागेवरील अतिक्रमणाबाबत दिनांक ६.०१.२०१६ रोजीचे निवेदन प्राप्त झाले आहे.

(२), (३) व (४) सदर प्रकरणी वनपरिक्षेत्र अधिकारी, सावली यांनी मोक्यावर जाऊन तपासणी केली असून ७.६८ हे. क्षेत्रावर पोरका कटाई करून अतिक्रमण केल्याचे आढळून आले. सदर क्षेत्रावरील झालेल्या अतिक्रमणाबाबत दखल घेवून ७ आरोपींविरुद्ध दिनांक १३.०१.२०१६ रोजी प्रथम गुन्हा नोंदविण्यात आला आहे. प्रस्तुत प्रकरणी अतिक्रमण हटविण्यात आले असून, सदर जागा वन विभागाच्या ताब्यात आहे. सन २०१६ चे पावसाळ्यात सदर जमिनीवर वनिकरणाची कामे प्रस्तावित आहेत.

परभणी जिल्हयातील सहायक अधीक्षक यांचे बनावट जात
प्रमाणपत्र व इतर गैरप्रकारांची चौकशी करण्याबाबत

- (६२) * १५०२६ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) परभणी जिल्हयातील सहायक अधीक्षक शिरसेवाड यांच्या बनावट जात प्रमाणपत्र व इतर गैरप्रकारांची चौकशी करून अहवाल सादर करण्याबाबत आरोग्य संचालक, मुंबई यांनी उपसंचालक, औरंगाबाद व जिल्हा शल्यचिकित्सक, परभणी यांना आदेश दिले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, आदेश देऊनही त्यांनी विहित मुदतीत कार्यवाही न करता केलेल्या आदेशाचा अवमान व भंग केल्यावरून त्यांच्या विरुद्ध कारवाई करण्यात यावी, अशी मागणी परभणी येथील पत्रकारांनी संचालक, आरोग्य सेवा, मुंबई यांच्याकडे सन २०१५-१६ दरम्यान केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) या प्रकरणी जिल्हा शल्यचिकित्सक, जिल्हा रुग्णालय, परभणी यांचेमार्फत चौकशी करण्यात आली असून प्रथम दर्शनी श्री.शिरसेवाड यांची प्रमाणपत्रे योग्य असल्याचे आढळून आले आहे. तथापि, सखोल चौकशी करिता सदर प्रमाणपत्रे ज्या सक्षम प्राधिकार्यांकडून देण्यात आली आहेत. त्यांचेकडून तपासणी करून घेण्याबाबत जिल्हा शल्यचिकित्सक, जिल्हा रुग्णालय, परभणी यांना कळविण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील प्रत्येक जिल्ह्यात स्वतंत्र महिला रुग्णालयास मंजूरी देण्याबाबत

(६३) * १८३३७ डॉ.अपूर्व हिरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ७३१० ला दिनांक १४ जुलै, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दिनांक १७ जानेवारी, २०१३ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये महिलांना आरोग्य सेवेचा लाभ देण्यासाठी राज्यात १५ जिल्ह्यांच्या ठिकाणी १०० खाटांचे महिला व नवजात शिशू रुग्णालय स्थापन करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त शासन निर्णयान्वये मंजूर झालेली महिला व शिशूसाठी स्वतंत्र रुग्णालये किती जिल्ह्यांच्या ठिकाणी सुरु झालेली आहेत,

(३) असल्यास, उपरोक्त रुग्णालये सुरु करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) शासन निर्णय दिनांक १७ जानेवारी, २०१३ अन्वये मंजूर करण्यात आलेले १५ स्त्री रुग्णालयांपैकी ७ ठिकाणी बांधकाम सुरु आहे. तसेच ७ ठिकाणी अद्याप जागा प्राप्त झालेल्या नसून १ ठिकाणचा आकृतीबंधानुसार पद निर्मितीचा प्रस्ताव शासनास प्राप्त झाला आहे. शासन स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

देहर्जे मध्यम (ता.विक्रमगड, जि.पालघर) प्रकल्पांतर्गत

येणाऱ्या गावांचे पुनर्वसन करण्याबाबत

(६४) * १८९११ श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.हेमंत टकले : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) देहर्जे मध्यम प्रकल्प (ता.विक्रमगड, जि.पालघर) या सिंचन प्रकल्पास सन १९७९ मध्ये प्रशासकीय मान्यता मिळाली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मान्यता मिळूनही प्रकल्पांतर्गत येणाऱ्या गावांचे सर्व्हेक्षण करणे, प्रकल्प कार्यालय उभारणे, गावांचे पुनर्वसन यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

- (३) असल्यास, शासनाने यासाठी आतार्यत किती निधी खर्च केला आहे व पुढील कमांसाठी किती निधीची तरतूद करण्यात आली आहे व सदर प्रकल्प किती रकमेचा आहे,
- (४) सदर सिंचनासाठीचा प्रकल्प आदिवासी क्षेत्रात असल्याने शासनाचे या सिंचन प्रकल्पाकडे दुर्लक्ष झाले, हे खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, सदर सिंचन प्रकल्पासाठी शासन किती निधी खर्च करणार आहे व हा प्रकल्प किती कालावधीत पूर्ण होणार आहे.
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय,

तथापि, प्रकल्प अर्थसंकल्पीत न झालेने पुन्हा दिनांक २१.१०.२००५ रोजी नव्याने रुपये १५८.२५ कोटी इतक्या किंमतीस प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे.

(२) प्रकल्पाच्या सर्व्हेक्षण व अन्वेषणाचे काम पूर्ण झाले आहे. सविस्तर संकल्पनाचे काम प्रगतीत आहे. प्रकल्पामुळे अंशतः बाधित होणाऱ्या गावांचे पुनर्वसन करण्यात येईल.

(३) सन २०१३-१४ चे सुधारित दरसुचीवर आधारित प्रकल्पाची किंमत रुपये ५४६.६१ कोटी आहे. जानेवारी, २०१६ अखेरचा खर्च रुपये १७७.९९ कोटी आहे. सदर खर्च मुख्यत्वे भूसंपादन, वनजमीन संपादनावरील आहे. प्रकल्प बांधकाम अद्यापी सुरु झालेले नाही.

(४) व (५) हे खरे नाही. सदर प्रकल्पामुळे नियोजनानुसार सिंचन प्रकल्प होता. मात्र दिनांक ४ मार्च, २०१४ चे शासन निर्णयानुसार प्रकल्प उद्देशात बदल करण्यात आला आहे. सदर प्रकल्प आता वसई- महापालिकेच्या निधीतून विकसित करण्यात येणार आहे.

प्रकल्पासाठी लागणाऱ्या ४४५.२९ हेक्टर वनजमिनीस केंद्र शासनाची मान्यता दिनांक ४ मार्च, २०१६ रोजी मिळविली आहे.

भूसंपादन व पुनर्वसन करून महापालिकेकडून उपलब्ध होणाऱ्या निधीप्रमाणे प्रकल्प लवकरात लवकर पूर्ण केला जाईल.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मालेगाव (ता.अर्धापूर जि.नांदेड) येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्रास
जाणा-या रस्त्याची दूरवस्था झाल्याबाबत**

(६५) * १५०६६ श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मालेगाव (ता.अर्धापूर जि.नांदेड) येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्राकडे जाणा-या मुख्य रस्त्याची दूरवस्था झाली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर केंद्रांतर्गत २२ गावे असून प्राथमिक आरोग्य केंद्र हे गावापासून २ कि.मी.अंतरावर असल्याने व केंद्रात जाण्यासाठी चांगला रस्ता नसल्याने केंद्रात उपचारासाठी व प्रसुतीसाठी येणाऱ्या महिलांना त्रास सहन करावा लागत असल्याची बाब माहे जानेवारी-२०१६ च्या प्रथम सप्ताहात निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शासनाने वरील प्रकरणी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

(३) प्रजिमा २२ ते अर्धापूर सावरगाव या रस्त्याच्या दर्जोन्नतीचे काम केंद्र पुरस्कृत प्रधानमंत्री ग्राम सडक योजना भाग-२ अंतर्गत १०.९५० कि.मी.चे काम मंजूर असून, त्यापैकी ५ कि.मी. चे काम पूर्ण झालेले आहे. उर्वरित काम प्रगतीपथावर आहे.

(४) केंद्र शासनाकडून प्रधानमंत्री ग्राम सडक योजनेसाठी मंजूर कार्यक्रमाच्या प्रमाणात आवश्यक निधी उपलब्ध न झाल्यामुळे कामाच्या गतीवर परिणाम झाला आहे.

**तळवडे (जि.रत्नागिरी) येथील लघुपाटबंधारे धरणातील
बांधकामात झालेला गैरव्यवहार**

(६६) * १४९२६ श्री.जयंत पाटील, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.किरण पावसकर, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.हेमंत टकले, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.संदिप बाजोरिया : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) लघुपाटबंधारे विभागाच्या तळवडे (जि. रत्नागिरी) येथील बांधण्यात आलेल्या धरणाच्या कामातील गैरव्यवहाराची चौकशी करण्यासाठी तळवडे येथील शेतकऱ्यांनी दि.२६ जानेवारी २०१६ रोजी जिल्हाधिकारी कार्यालय, रत्नागिरी येथे उपोषण करण्याचा निर्णय घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सुमारे २० वर्षांपूर्वी बांधण्यात आलेल्या या धरणात गळती सुरु असून धरणात पाण्याचा साठा होत नाही, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, धरणाच्या डाव्या कालव्यासाठी कलम ४(१) ची अधिसूचना प्रसिद्ध न करताच शेतकऱ्यांच्या जमिनीत खोदकाम करण्यात आले, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली व करण्यात येत आहे ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) हे खरे आहे. तथापि सदर दिवशी शेतकऱ्यांनी उपोषण केलेले नाही.

(२) अंशतः खरे आहे. गळतीमुळे मार्च महिन्याचे मध्यापर्यंत धरणातील पाणी संपते.

(३) होय, तथापि, कालव्याची कामे शेतकऱ्यांची संमती घेवून जानेवारी २०१२ मध्ये सुरु करण्यात आली आहेत.

(४) गळती निवारणार्थ धरण सुरक्षितता संघटना, नाशिक यांच्या मार्गदर्शनानुसार दुरुस्तीबाबतची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

**पंढरपूर (जि.सोलापूर) येथील चंद्रभागा नदीवर
नवीन बांधलेल्या पुलास तडे गेल्याबाबत**

(६७) * १७२३५ श्री.रामहरी रुपनवर, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय नियोजन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पंढरपूर (जि.सोलापूर) येथील चंद्रभागा नदीवर नवीन बांधलेल्या पुलास अनेक ठिकाणी तडे गेल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर नवीन पुलाच्या बांधकामाची चौकशी करून संबंधित दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अमडापूर (ता.चिखली जि.बुलडाणा) येथील प्राथमिक
आरोग्य केंद्रातील रिक्त पदे भरण्याबाबत**

(६८) * १७१६२ श्री.अमरिशभाई पटेल, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझाफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अमडापूर (ता.चिखली, जि.बुलडाणा) येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्रामध्ये डॉक्टरांसह सहा जागा रिक्त असल्याने रुग्णांची गैरसोय होत असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे अंशतः खरे आहे.

अमडापूर (ता.चिखली, जि.बुलडाणा) येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्रामध्ये वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची २ पदे मंजूर असून माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये १ पद भरलेले व १ पद रिक्त होते. तसेच कर्मचाऱ्यांची १० पदे मंजूर असून त्यापैकी ५ पदे भरलेली व ५ पदे रिक्त होती. तथापि उपलब्ध वैद्यकीय अधिकारी व कर्मचाऱ्यांमार्फत रुग्णांना आवश्यक रुग्णसेवा पुरविण्यात येत आहेत.

- (२) वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाच्या एका रिक्त पदावर माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये अस्थायी वैद्यकीय अधिकाऱ्याची नियुक्ती करण्यात आली आहे. कर्मचाऱ्यांची रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही सुरू आहे. तसेच राष्ट्रीय आरोग्य अभियान अंतर्गत कर्मचारी यांची पदे कंत्राटी तत्वावर भरण्यात आली आहेत.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**यवतमाळ जिल्ह्यात शेतकऱ्यांसाठी राबविण्यात येणाऱ्या व्यक्तीगत
लाभांच्या योजनेतील साहित्य निकृष्ट दर्जाचे असल्याबाबत**

(६९) * १७४२१ श्री.खवाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ जिल्ह्यात जिल्हा परिषदेच्या माध्यमातून शेतकऱ्यांसाठी राबविण्यात येणाऱ्या व्यक्तीगत लाभांच्या योजनेतील साहित्य निकृष्ट दर्जाचे पुरविले जात असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार जिल्हा परिषदेमार्फत पुरविण्यात येणारे साहित्य गुणवत्ता दर्शक लाभार्थ्यांना मिळावे याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) जिल्हा परिषद, यवतमाळ कडून सन २०१५-१६ या वित्तीय वर्षात दिनांक ३१ जानेवारी, २०१६ पर्यंत शेतकऱ्यांसाठी व्यक्तीगत लाभांच्या कोणत्याही योजनेसाठी साहित्य खरेदी करण्यात आलेले नाही.

तथापि, कृषी विभागाकडून जे साहित्य खरेदी करण्यात आले आहे ते दर करारानुसार खरेदी करण्यात आले असून सर्व साहित्याचा पुरवठा महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ यांचेमार्फत करण्यात आलेला आहे. पुरवठा करण्यात आलेले साहित्य चांगल्या प्रतीचे असून त्याचा शेतकऱ्यांना फायदा होत आहे.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे मंगरुळ नवघरे (ता.चिखली, जि.बुलढाणा) येथील प्राथमिक आरोग्य
केंद्राच्या बांधकामाच्या प्रस्तावास मंजूरी देण्याबाबत**

(७०) * १७१५४ श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे मंगरुळ नवघरे (ता.चिखली, जि.बुलढाणा) येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या बांधकामाच्या प्रस्तावास मंजूरी देऊन निधी उपलब्ध करून देण्यासाठी लोकप्रतिनिधींनी मा.सार्वजनिक आरोग्य मंत्री यांना माहे नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या निवेदनानुसार सदर प्राथमिक केंद्रास मंजूरी देऊन निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) शासन निर्णय दिनांक १७.०१.२०१३ अन्वये मौजे मंगरुळ नवघरे येथे प्राथमिक आरोग्य केंद्र मंजूर झाले असून त्यास जागा प्राप्त झाली आहे. जिल्हा नियोजन विकास समितीच्या पुनर्विनियोजनामध्ये सन २०१५-१६ मध्ये निधी मंजूर झाला आहे. त्या अनुषंगाने बांधकामाचे अंदाजपत्रक तयार करणे व प्रशासकीय मान्यता घेण्याबाबतची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पालघर जिल्हा परिषदेच्या अंतर्गत असलेल्या मासवण-काटाळे-नागझरी
रस्त्याची झालेली दुरवस्था**

(७१) * १५८१२ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.हेमंत टकले, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्हा परिषदेच्या अंतर्गत असलेला मासवण-काटाळे-नागझरी या जवळपास नऊ कि.मी. च्या रस्त्याची दुरवस्था झालेली असून रस्त्यांवरील खड्यांमुळे अनेक अपघात झालेले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रस्त्यासाठी रुपये १ कोटी १५ लाखांचा निधी मंजूर असूनही अद्याप रस्त्याचे काम सुरु करण्यात आलेले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही. रस्ता वाहतुकीस सुस्थितीत आहे.

(२) जिल्हा परिषद पालघरकडे सदर रस्त्यासाठी १ कोटी १५ लाखांचा निधी मंजूर नसून सार्वजनिक बांधकाम विभाग पालघरकडे सदरचा निधी मंजूर आहे.

रस्त्याच्या एकूण लांबीपैकी २.१० कि.मी.रस्त्याचे रु. ५०.०० लक्ष किंमतीचे काम मार्च, २०१४ च्या अर्थसंकल्पात मंजूर असून प्रगतीपथावर आहे. मार्च, २०१५ च्या अर्थसंकल्पात ७०० मीटर लांबीच्या रुंदीकरणाचे रु. ४०.०० लक्ष किंमतीचे काम मंजूर असून निविदा स्तरावर आहे. तसेच ६०० मीटरच्या रुंदीकरणाचे रु. ३५.०० लक्ष किंमतीचे काम जुलै, २०१५ च्या अर्थसंकल्पात मंजूर असून निविदा स्तरावर आहे. वरील कामे मे, २०१६ मध्ये पूर्ण करण्याचे सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे नियोजन आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुलभूत सोई-सुविधा अंतर्गत मौजे उमरी (ता.जि.अकोला) येथील
रस्त्याचे काम न करताच देयके अदा झाल्याबाबत**

(७२) * १७५४५ श्री.धनंजय मुंडे : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुलभूत सोई-सुविधा अंतर्गत मौजे उमरी (ता.जि.अकोला) येथील रस्त्याचे काम न करताच १० लाख रुपयांची देयके दिनांक ३१ मार्च, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास काढण्यात आली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जि.प. अकोला यांचेकडे दिनांक २ सप्टेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास सदर प्रकरणाची पुराव्यासह तक्रार करण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषीविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) होय, कार्यकारी अभियंता जिल्हा परिषद अकोला यांच्यामार्फत चौकशी करण्यात आली असून चौकशी अहवालानुसार सदर काम पूर्ण झालेले असून कामाचा दर्जा समाधानकारक असल्याचे नमूद केले आहे. त्यामुळे कोणावरही कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

मांढरदेव (जि.सातारा) येथील विकास कामांसाठी केंद्र व राज्य शासनाने दिलेल्या संयुक्त विकास निधीबाबत

- (७३) * १६४११ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.संदिप बाजोरिया : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) मांढरदेव (जि.सातारा) येथील दुर्घटनेला १० वर्षे झाली तरी येथे यात्री निवास, घाट रस्ता ते मंदीर रस्ता दुरुस्ती, बस स्थानक, अग्निशामक यंत्रणा, पाणीपुरवठा, रुग्णालय, शौचालय तसेच सुरक्षा दल इत्यादि कामे अपूर्णावस्थेत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ च्या तिसऱ्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, केंद्र व राज्य शासनाने मिळून सदर विकास कामांसाठी रुपये १५ कोटी देण्याची घोषणा केली होती, प्रत्यक्षात मात्र ७ कोटी रुपये सदर विकास कामांसाठी देण्यांत आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मांढरदेव येथील विकास कामाची शासनाने चौकशी करून विकास कामे पूर्ण करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

सदर तीर्थक्षेत्राच्या ठिकाणी विविध विकास कामांकरीता केंद्र शासनामार्फत सन २००७-०८ मध्ये रुपये ३.९८ कोटी व राज्य शासनाच्या पर्यटन विभागामार्फत रुपये ३.१५ कोटी असा एकूण रुपये ७.१३ कोटी निधी महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळास वितरीत करण्यात आला आहे. सदर निधीतून १६५ दुकानगाळे, माहिती केंद्र, शौचालय (स्त्री व पु), पदपथ, पोहोच रस्ता व संरक्षण भिंत इत्यादि कामे करण्यात आली आहेत. सदर कामे पूर्ण झालेली असून वापरात आहेत.

(२) अंशतः खरे आहे.

सदर तीर्थक्षेत्राच्या ठिकाणी विविध विकास कामांकरीता सन २००७-०८ मध्ये रुपये ३.९८ कोटी व राज्य शासनाच्या पर्यटन विभागामार्फत रुपये ३.१५ कोटी असा एकूण रुपये ७.१३ कोटी निधी महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळास वितरीत करण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खामगाव (जि. बुलढाणा) येथील इंदिरा आवास योजनेचे
प्रस्ताव प्रलंबित असल्याबाबत**

(७४) * १६६२३ श्री.पांडुरंग फुंडकर : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) खामगाव (जि.बुलढाणा) येथील इंदिरा आवास योजनेचे घरकुलाचे किती प्रस्ताव प्रलंबित आहेत,
- (२) असल्यास, सदर प्रस्ताव प्रलंबित असण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, सदर प्रस्ताव निकाली काढण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) सन २०१५-१६ मध्ये खामगावसाठी (जि. बुलढाणा) इंदिरा आवास योजनेअंतर्गत ३८० घरकुलांचे उद्दिष्ट प्राप्त झाले असून सर्व ३८० लाभार्थ्यांना घरकुलासाठी प्रशासकीय मान्यता देण्यात आल्या आहेत.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अमरावती जिल्हा सामान्य रुग्णालयात सीटी स्कॅन,
एक्स-रे मशीन उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(७५) * १६९२८ श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अमरावती जिल्ह्यातील जिल्हा सामान्य रुग्णालय (इर्वीन) येथे सीटी स्कॅन, डिजिटल एक्स-रे मशीन उपलब्ध नसल्याने रुग्णांची गैरसोय होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अमरावती जिल्हा सामान्य रुग्णालयात अद्ययावत सोयी, सुविधा, यंत्रसामुग्री पुरविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) अंशतः खरे आहे.

जिल्हा सामान्य रुग्णालय, अमरावती येथे दोन क्ष-किरण मशीन कार्यरत आहेत.

सदरहू रुग्णालयातील सी.टी.स्कॅन मशीन बंद असले तरी रुग्णांची गैरसोय टाळण्यासाठी गरजू व बी.पी.एल.धारक रुग्णांचे मोफत सी.टी. स्कॅन करण्याची व्यवस्था करण्यात आलेली आहे.

(२) जिल्हा रुग्णालय, अमरावती करीता नविन सिटी स्कॅन मशीन उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने आरोग्य सेवा संचालनालयामार्फत निविदा प्रक्रिया करण्यात येऊन दिनांक १४.२.२०१६ रोजी सिटी स्कॅन मशीन खरेदीबाबतचे पुरवठा आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

ग्राम एकलास (ता. मानोरा, जि.वाशिम) येथील शेतशिवारात

जलयुक्त शिवार योजनेतर्गत गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(७६) * १७०११ श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई

जगताप : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ग्राम एकलास (ता.मानोरा, जि.वाशिम) येथील शेतशिवारात जलयुक्त शिवार योजनेतर्गत लघू पाटबंधारे कारंजा विभागाच्यावतीने बांधलेल्या भिंतीचे बांधकाम निकृष्ट दर्जाचे असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनेत गैरव्यवहार झाल्याची तक्रार नागरिकांनी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी चौकशी करून शासनाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

तथापि, पुर्ण झालेल्या बंधान्यासंदर्भात स्थानिक नागरिकांनी दिनांक ४ जानेवारी, २०१६ रोजीला काम निकृष्ट दर्जाचे असल्याची तक्रार केली आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) तक्रारीनुसार जिल्हाधिकारी, वाशिम यांनी कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे विभाग क्रमांक २ कारंजा (लाड) यांना पाहणी करण्याच्या सूचना दिल्या.

त्यानुसार कार्यकारी अभियंता यांनी दिनांक २६ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी प्रत्यक्ष कार्यस्थळाची पाहणी करून कामाच्या संधानकाच्या ठोकळ्याची दमणक्षमता चाचणी घेतली व त्या चाचणी अहवालाच्या आधारे सदर काम आवश्यक गुणवत्तेचे असल्याचे आढळून आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विविध कंपन्यांनी कोटयवधी रुपयांचा विक्रीकर भरला नसल्याबाबत

(७७) * १७२५७ श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील ग्राहकांकडून विक्रीकराची वसूली करून ती शासनाच्या तिजोरीत जमा न करणाऱ्या सुमारे २५०० कंपन्यांची यादी विक्रीकर विभागाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द झालेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यामुळे शासनाचा कोटयवधी रुपयांचा विक्रीकर बुडत असल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान शासनाच्या निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) विक्रीकर विभागाने सन २०११ मध्ये खोटी बिजके देणाऱ्या १५५५ व्यापाऱ्यांची यादी संकेतस्थळावर प्रसिध्द केली तदनंतर आजपावेतो एकूण २२५२ खोटी बिजके देणारे व्यापारी विक्रीकर विभागाच्या संकेत स्थळावर प्रसिध्द केलेले आहेत.

(२) खोटी बिजके देणाऱ्या व्यापाऱ्यामुळे होणाऱ्या महसूल हानीबाबत विक्रीकर विभागामार्फत सन २०११ पासून कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(३) सदर प्रकरणामध्ये खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली व करण्यात येत आहे.

१. खोटी बिजके देत असल्याचे निदर्शनास आल्यामुळे अश्या सर्व व्यापाऱ्यांचे नोंदणी दाखले रद्द करण्यात आलेले आहेत.

२. एकूण खोटी बिजके देणारे २२५२ व्यापाऱ्यांपैकी एकूण २०६५ प्रकरणांमध्ये पोलीसात तक्रारी दाखल करण्यात आलेल्या आहेत व यापैकी एकूण ५११ प्रकरणांमध्ये गुन्हे दाखल (FIR) झालेले आहेत. उर्वरित १८७ व्यापाऱ्यांपैकी ६ व्यापाऱ्यांचे निधन झालेले असून शिल्लक १८१ व्यापाऱ्यांवर अभियोग प्रस्ताव तीन महिन्यांच्या कालावधी दाखल करण्यात येतील.
 ३. लाभार्थी व्यापाऱ्यांकडून बुडविलेल्या महसूलाची वसूली कराचा भरणा वा निर्धारणा करून करण्यात येत आहे. आतापर्यंत लाभार्थी व्यापाऱ्यांकडून रुपये १०५१.८५ कोटी महसूलाची रक्कम वसूल करण्यात आलेली आहे.
- (४) निरंक.

**महाबळेश्वर जंगलातील पोलो मैदानाच्या संभाव्य
विस्तारामुळे पर्यावरणास होणाऱ्या हानीबाबत**

(७८) * १९१३२ श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाबळेश्वर येथील जंगलातील मैदानात ३.६७ हेक्टर जमिनीत इंग्रजांच्या काळापासून पोलो मैदान आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर मैदानात एप्रिल मे महिन्यात पोलोच्या आंतरराष्ट्रीय स्पर्धा घेण्यासाठी दोन हेक्टरने हे मैदान वाढवून त्याचा विकास करणे आवश्यक आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, त्यासाठी या परिसरातील १०० वर्षांपासूनची जुनी वृक्ष तसेच अत्यंत दुर्मिळ प्रजातीचे वृक्ष व औषधी गुणवत्ता असलेल्या वनस्पती यांची तोड वन खात्यातर्फे करण्यात येणार असून त्याला पर्यावरण तज्ज्ञांनी विरोध केला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) होय.

- (२), (३) व (४) जिल्हा क्रिडा अधिकारी, सातारा यांनी मौजे मालकमपेठ, ता.महाबळेश्वर, जि.सातारा येथे सध्या अस्तित्वात असलेल्या ३.६७ हेक्टर क्षेत्राचा

वापर पोलो ग्राउंडसाठी करण्याकरीता वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० अंतर्गत वनजमिन वळतीकरणासाठी सादर केलेला प्रस्ताव केंद्र शासनाच्या पूर्व मान्यतेसाठी सादर केला आहे.

प्रस्तावित क्षेत्रामध्ये पिसा जातीचे एक झाड व ३ गुंठे क्षेत्रावर निरगुडी जातीची झुडपे काढणे प्रस्तावित आहे. सद्यःस्थितीत सदरील क्षेत्र हे प्रामुख्याने मोकळे मैदान स्वरूपाचे आहे.

सदर प्रकरणी बॉम्बे इन्व्हॉयरमेंटल अॅक्शन ग्रुप, मुंबई यांचेकडून प्राप्त झालेल्या तक्रारीचे अनुषंगाने उप वनसंरक्षक, सातारा यांनी त्यांचे दिनांक १५/३/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये त्यांना वस्तुस्थिती कळविली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**हिंगोली जिल्ह्यातील पोत्रा ग्रामपंचायत कार्यालयाच्या
इमारत दुरुस्तीसाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(७९) * १८४२४ श्री.सुभाष झांबड, आर्कि.अनंत गाडगीळ : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) हिंगोली जिल्ह्यातील पोत्रा ग्रामपंचायत कार्यालयाची इमारत मोडकळीस आल्यामुळे कर्मचाऱ्यांच्या जीवास धोका निर्माण झाल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर ग्रामपंचायतीच्या इमारत दुरुस्तीसाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) हे खरे नाही, तथापि, हिंगोली जिल्ह्यातील पोत्रा ग्रामपंचायतीच्या स्लॅबचे प्लॅस्टर दिनांक १५ डिसेंबर, २०१५ रोजी थोडेसे पडले होते. सदरील छताचे प्लॅस्टर ग्रामपंचायतीमार्फत ग्रामनिधीतून दुरुस्त करण्यात आले आहे. सद्यःस्थितीत ग्रामपंचायत कर्मचाऱ्यांच्या जीवितास कोणताही धोका नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील सर्व शासकीय व निमशासकीय कर्मचाऱ्यांचे
सेवानिवृत्तीचे वय ६० वर्ष करण्याबाबत**

(८०) * १८७५९ श्री.विक्रम काळे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११८६६ ला दिनांक ९ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील सर्व शासकीय व निमशासकीय कर्मचाऱ्यांचे सेवानिवृत्तीचे वय ६० वर्ष करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) आर्थिक व प्रशासकीय बाबींचा साकल्याने विचार करून राज्य शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या सेवानिवृत्तीच्या वयात बदल करण्यात येवू नये, असा निर्णय शासनाने घेतला आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सातारा जिल्ह्यात जिहे कठापूर योजनेला निधी देण्याच्या प्रस्तावाबाबत

(८१) * १८८०७ श्री.आनंदराव पाटील, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सातारा जिल्ह्यात जिहे कठापूर योजनेला २५१ कोटी देण्याचा प्रस्ताव शासनाने मा.राज्यपालांकडे पाठविला असून लवकरच हा निधी देण्याबाबत मा.राज्यपालांनी जाहिर केल्याचे माहे जून, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, तदनुषंगाने निधीला मंजूरी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) जिहे कठापूर उपसा सिंचन योजना अंशतः कार्यान्वित करुन माण खटाव तालुक्यात ११८५० हेक्टर क्षेत्र निर्माण करण्यासाठी आवश्यक रु.२५१ कोटी निदेशाच्या बाहेर ठेवण्यास मान्यता द्यावी असा प्रस्ताव मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या स्तरावरून मा.राज्यपालांना मे, २०१५ मध्ये सादर करण्यात आला होता. मा.राज्यपालांनी प्रकल्पासाठीचे प्राथम्य ठरवून या संदर्भात शासनाने निर्णय घ्यावा असे कळविले आहे.

(२) सन २०१६-१७ मध्ये प्रकल्पासाठी रु.३० कोटीची तरतूद प्रस्तावित आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात इंदिरा आवास योजनेतर्गत घरकुल लाभार्थ्यांना
निर्धूर चुलीचा पुरवठा करण्याबाबत**

(८२) * १९०८० श्रीमती दिप्ती चवधरी, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात इंदिरा आवास योजनेची अंमलबजावणी मार्गदर्शक तत्वानुसार केली जात नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, केंद्र शासनाने सुचना करुनही घरकुल लाभार्थ्यांना निर्धूर चुलीचा पुरवठा केला जात नाही, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त दोन्ही प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नाही.

(२) सन २०१३-१४ पासून निर्धूर चुलीचा पुरवठा झालेला नाही, ही बाब खरी आहे.

(३) सन २०१६-१७ पासून इंदिरा आवास योजनेच्या लाभार्थ्यांना निर्धूर चुलीची उपलब्धता करण्यासंदर्भात योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**औंध (पुणे) येथील जिल्हा रुग्णालयाच्या लेखा परिक्षणामध्ये
गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(८३) * १७८५४ श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औंध (पुणे) येथील जिल्हा रुग्णालयाचे सन २०११-१२ या वर्षातील लेखा परिक्षण मार्च, २०१५ मध्ये करण्यात आले, या लेखा परिक्षणामधून अनेक गंभीर अनियमितता व गैरव्यवहार झाल्याचे दिनांक १४, १७ व १८ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गेल्या अनेक वर्षांपासून लाखो रुपयांचा गैरव्यवहार या जिल्हा रुग्णालयाकडून करण्यात येत असून आरोग्य विभागाच्या संचालकांनी या जिल्हा रुग्णालयाच्या अधिकारी व कर्मचारी यांचेविरोधात कोणतीही कारवाई न करण्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, शासनाच्या अनेक नियमांचे उल्लंघन करून करण्यात आलेले कोट्यवधी रुपयांचे गैरव्यवहार तसेच औषध व धान्याच्या खरेदीमध्ये व कर्मचाऱ्यांना घरबांधणी, वाहने घेण्यासाठी देण्यात आलेल्या पैशांची न झालेली वसुली, कर्मचाऱ्यांच्या घरांचे भरण्यात येणारे लाईट बिल इ.या गैरव्यवहाराबाबत शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

डॉ. दीपक सावंत : (१), (२) व (३) वित्तीय व प्रशासकीय अनियमितता झाल्याचे खरे आहे.

औंध जिल्हा रुग्णालयाचे सन २०११-१२ चे लेखापरिक्षण दिनांक ९.३.२०१५ ते १४.३.२०१५ या कालावधीत करण्यात आले असून त्यामध्ये रुग्ण शुल्काची जमा रक्कम नियमबाह्य पध्दतीने खर्च करणे, रोख नोंदवहीत योग्यप्रकारे नोंदी न घेणे, रजा प्रवास सवलतीची देयके सखोल तपासणी न करता पारीत करणे, घरबांधणी/संगणक/वाहन अग्रिम दिल्यानंतर विनियोगाची प्रमाणपत्रे न मिळूनसुद्धा अग्रिमाची वसुली न करणे, अशाप्रकारचे आक्षेप नोंदवण्यात आले आहेत. तसेच रुग्णालयाची मुख्य इमारत व निवासस्थानासाठी स्वतंत्रपणे विद्युत मिटर बसविण्यासाठी विद्युत पुरवठा विभागाकडे फॉर्म पाठवण्यात आले आहेत.

लेखा परिक्षणातील नमूद अनियमिततेस जबाबदार असलेल्या संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांची जबाबदारी निश्चित करून त्यांचेविरुद्ध शिस्तभंगाची कारवाई करण्याबाबत सहसंचालक, आरोग्य सेवा (अर्थ व प्रशासन), पुणे यांनी उपसंचालक, आरोग्य सेवा, पुणे मंडळ, पुणे यांना निदेश देण्यात आलेले आहेत.

**चिखली (जि.बुलढाणा) येथील ३० खाटांच्या ग्रामीण रुग्णालयाला
उपजिल्हा सामान्य रुग्णालयाचा दर्जा देण्याबाबत**

(८४) * १८४७३ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चिखली (जि.बुलढाणा) येथील ३० खाटांच्या ग्रामीण रुग्णालयाला उपजिल्हा सामान्य रुग्णालयाचा दर्जा देण्याबाबत माहे जानेवारी, २०१३ मध्ये मान्यता मिळाली परंतु कोणतीही कार्यवाही न झाल्याने रुग्णांची गैरसोय होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या रुग्णालयाला उपजिल्हा रुग्णालयाचा दर्जा देऊन अत्याधुनिक सेवा सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) होय, अंशतः हे खरे आहे.

शासन निर्णय दिनांक १७.१.२०१३ अन्वये चिखली येथील ३० खाटांच्या ग्रामीण रुग्णालयाचे श्रेणीवर्धन करून ५० खाटांचे उपजिल्हा रुग्णालय मंजूर करण्यात आले आहे.

परंतु चिखली येथे ३० खाटांचे ग्रामीण रुग्णालय कार्यान्वित असल्याने त्याठिकाणी बाह्यरुग्ण कक्ष, औषधी विभाग, प्रयोगशाळा, क्ष-किरण विभाग, शस्त्रक्रिया कक्ष, प्रसुती कक्ष, रक्तसाठा केंद्र, लसीकरण सुविधा, शवविच्छेदनगृह इत्यादी सुविधा उपलब्ध आहेत.

(२) श्रेणीवर्धीत उपजिल्हा रुग्णालय, चिखली च्या बांधकामाचे अंदाजपत्रक व आराखडे तयार करण्यात येत असून ते शासनास प्राप्त होताच त्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याची कार्यवाही करण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चिपळूण कराड रस्त्यावर कुंभार्ली घाटात (ता.चिपळूण, जि.रत्नागिरी) अज्ञात
वाहनाच्या धडकेने बिबट्याचा मृत्यू झाल्याबाबत**

(८५) * १७०४८ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.संजय दत्त,
श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा
करतील काय :-

- (१) चिपळूण कराड रस्त्यावर कुंभार्ली घाटात (ता.चिपळूण, जि.रत्नागिरी) रात्री
अज्ञात वाहनाच्या धडकेने जखमी झालेल्या बिबट्याचा मृत्यू झाल्याचे माहे
जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या घटनेची चौकशी करून शासनाने संबंधितांवर कोणती कारवाई
केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) व (२) चिपळूण कराड रस्त्यावर दिनांक
०६.०१.२०१६ रोजी रात्री बिबट मादी पिल्लू (अंदाजे वय ५ महिने) अज्ञात
वाहनाच्या धडकेने जखमी झाल्याचे आढळून आले असता तात्काळ पशुधन
विकास अधिकारी, चिपळूण यांचेकडे प्राथमिक उपचाराकरीता नेण्यात आले.
तथापि सदर बिबट मादी पिल्लू दिनांक ०७.०१.२०१६ रोजी सकाळी ६.०० वाजता
गंभीर दुखापतीमुळे मृत पावले आहे.
(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**रायगडहून आष्टी (जि.बीड) येथे आंतर जिल्हा बदली झालेल्या शिक्षकाने
आत्महत्येचा प्रयत्न केल्याबाबत**

(८६) * १६१७३ श्री.विनायकराव मेटे : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील
गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रायगडहून जिल्हापरिषद शिक्षक श्री.अण्णासाहेब खाकाळ यांची आष्टी
(जि.बीड) येथे आंतर जिल्हा बदली होऊनही पदस्थापना न दिल्याने त्यांनी
विष प्राशन करून जीवन संपवण्याचा प्रयत्न केला, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, गट शिक्षण अधिका-यांचे पद हे मागील तीन वर्षांपासून रिक्त
असून सदर कारभार प्रभारीवरच चालत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, आष्टी तालुक्यामध्ये आंतरजिल्हा बदलीने १०० पेक्षा जास्त शिक्षक आले व त्यापैकी ३५ ते ४० शिक्षकाचे कोणतेही आर्थिक मेळ न दाखवता पगार काढण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, दिनांक २ जानेवारी, २०१६ रोजी आष्टी गटशिक्षणाधिकारी कार्यालयात रिक्त पदाच्या यादीमध्ये रिक्त जागा लपवून तडजोड केल्याची चर्चा आहे, हे खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, ज्या मुख्याध्यापक, केंद्र प्रमुख, गटशिक्षणाधिकारी यांनी वेतन गैरव्यवहार केलेला आहे, त्यांची चौकशी करून शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्रीमती पंकजा मुंडे :** (१) होय, ही बाब दैनिक वृत्तपत्रातून निदर्शनास आली आहे. तथापि, कार्यालयास कसल्याही प्रकारची लेखी तक्रार नाही.
- (२) होय. गट शिक्षण अधिकारी, आष्टी हे पद सन २०१३ पासून रिक्त असून त्या पदाचा अतिरिक्त कार्यभार अन्य अधिकाऱ्याकडे सोपविण्यात आला आहे.
- (३) नाही. आंतरजिल्हा बदलीने आष्टी तालुक्यात ९४ शिक्षक रुजू झाले आहेत. पैकी ४७ शिक्षकांना पदस्थापना देवून वेतन अदा करण्यात आले आहे.
- (४) नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अकोला जिल्हा परिषदेच्या महिला व बालकल्याण विभागामार्फत राबविण्यात येणा-या विविध योजना प्रलंबित राहिल्याबाबत

- (८७) * १८२४४ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) अकोला जिल्हा परिषदेच्या महिला व बालकल्याण विभागामार्फत राबविण्यात येणा-या विविध योजना प्रलंबित असून या योजनांकरिता उपलब्ध असलेला ४ कोटी ७८ लाख ४७ हजार रुपयांचा निधी अखर्चित असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर योजनांसाठी लाभार्थ्यांची निवड आणि लाभार्थी याद्या तयार करण्याची प्रक्रिया अद्यापही पूर्ण करण्यात आली नसल्याने सदर योजना प्रलंबित आहेत, हे खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,
- (४) तदनुसार यास जबाबदार असणा-या व्यक्तींवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत, ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) खरे नाही.

अकोला जिल्हा परिषदेच्या सेस फंडातून महिला व बालकल्याण विभागामार्फत विविध योजना राबविण्यात येत असून, या योजनांसाठी एकूण ४,७८,७३,१५२/- इतक्या निधीची तरतूद केली असून गट- अ ची संगणक प्रशिक्षण योजना व गट-ब च्या दोन योजना (९०% अनुदानावर सौरकंदिल व लेडीज सायकल पुरविणे) वगळून १६ योजनांना प्रशासकिय व तांत्रिक मान्यता देण्यात आलेली आहे. तुर्त सदर योजनेमधून खर्च झालेला नाही सदर योजना दि. ३१.३.२०१६ पर्यंत राबवून निधी जिल्हा परिषदेकडून खर्च करण्याचे प्रस्तावित आहे. या योजनांसाठी लाभार्थ्यांची यादी तयार करून पात्र लाभार्थ्यांची निवड प्रक्रिया सुरु केली असून त्यासाठी प्राप्त झालेल्या अर्जांची छाननी प्रक्रिया जिल्हा परिषद स्तरावर सुरु आहे. योजनानिहाय पात्र लाभार्थी संख्येप्रमाणे एकंदरीत २,५४६ लाभार्थ्यांना लाभ देण्याचे प्रस्तावित आहे. सदर प्रक्रिया लवकरात लवकर पूर्ण करण्यात येईल.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मध्य गोदावरी खोऱ्यातील १८.३३ टी.एम.सी. पाणी

वापराच्या बृहत आराखड्याबाबत

(८८) * १६०७२ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.खवाजा बेग, श्री.विक्रम काळे, श्री.रामराव वडकुते, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.धनंजय मुंडे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११८४३ ला दिनांक १७ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मध्य गोदावरी खोऱ्यातील १८.३३ टी.एम.सी. पाणी वापराच्या बृहत आराखड्यातील ८६९३ हे. सिंचन क्षमतेचे २६ प्रकल्पास मान्यता देण्याबाबत मा. राज्यपाल महोदय यांना दिनांक ०५ ऑगस्ट, २०१४ रोजी वा त्यासुमारास तत्कालीन शासनाने विनंती केली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त बृहत आराखड्यातील २५० हे. क्षमतेपेक्षा कमी सिंचन क्षमतेच्या योजना जलसंधारण कार्यक्रमात समाविष्ट करण्यास जलसंधारण विभागास कळविले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, दुष्काळग्रस्त बीड जिल्ह्यातील २५० हे. पेक्षा कमी सिंचन क्षमतेच्या प्रकल्पाची कामे जलसंधारण विभागामार्फत केव्हा सुरु होणार आहेत,
- (४) असल्यास, दुष्काळ व टंचाई परिस्थिती लक्षात घेवून उक्त बृहत आराखड्यातील सर्व प्रकल्पांची कामे सुरु करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे कोणती आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) २५० हे.सिंचन क्षमता व २.०० .द.ल.घ.मी. पाणीसाठा क्षमतेपेक्षा कमी प्रकल्पांचे पाणी उपलब्धता प्रस्ताव तयार करणे व सक्षम स्तरावरून पाणी उपलब्धता प्रमाणपत्र घेणेबाबतची आवश्यक कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे. उक्त प्रकल्पांना सक्षम स्तरावरून पाणी उपलब्धता प्रमाणपत्र प्राप्त झाल्यानंतर कामे सुरु करणेबाबतची आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात येईल. तसेच २५० हे.चे वरील प्रकल्प घेण्यास मान्यता देण्याबाबत मा.मुख्यमंत्री यांनी त्यांचे दिनांक ५ ऑगस्ट, २०१४ व दिनांक १९.०१.२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये मा.राज्यपाल महोदयांना विनंती करण्यात आली आहे.

मा.राज्यपाल यांचेकडून अद्याप मान्यता प्राप्त नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राजीव गांधी जीवनदायी आरोग्य योजनेत ३० खाटांच्या
पुढील रुग्णालयांचा समावेश करण्याबाबत**

(८९) * १६४४५ श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.अमरसिंह पंडित :
सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा
खुलासा करतील काय :-

(१) राजीव गांधी जीवनदायी आरोग्य योजनेसाठी विमा कंपनी व आरोग्य सोसायटी यांच्यात करारानुसार फक्त ४८० रुग्णालयांची कमाल मर्यादा ठरविल्यामुळे अनेक खाजगी रुग्णालयांनी या योजनेत समाविष्ट होण्यासाठी केलेले अर्ज प्रतिकेत आहेत, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर योजनेसाठी ३० खाटांच्या पुढील सर्व रुग्णालयांचा समावेश करण्याची लोकप्रतिनिधिंनी मागणी केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, विमा कंपनीसोबतची कमाल मर्यादेची अट रद्द करून या योजनेत समाविष्ट होण्यासाठी अर्ज केलेल्या रुग्णालयांचे प्रस्ताव मंजूर करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) होय, करारानुसार योजनेतर्गत कमाल ४७० रुग्णालये अंगीकृत करण्याची तरतुद आहे. तथापि विमा कंपनीच्या सहमतीने पहिल्या टप्प्याकरिता ६ व मा.मुख्यमंत्री यांनी घोषणा केल्यानुसार १४ शेतकरी आत्महत्याग्रस्त जिल्ह्यांमध्ये १५ अशा एकूण २१ अतिरिक्त रुग्णालयांसह योजनेतर्गत ४९१ रुग्णालये अंगीकृत करण्यात आली आहेत.

(२) होय.

(३) नॅशनल इन्शुरन्स कंपनी व राजीव गांधी जीवनदायी आरोग्य योजना सोसायटी यांच्यामध्ये झालेल्या करारात मान्य केल्यापेक्षा जास्त रुग्णालये अंगीकृत करण्यात आलेली आहेत. सदर करार संपुष्टात आल्याशिवाय यामध्ये बदल करता येणार नाही. सदर करार दिनांक २० नोव्हेंबर, २०१६ रोजी संपुष्टात येत असून त्यानंतर नव्याने करण्यात येणाऱ्या करारामध्ये योजनेतर्गत अंगीकृत रुग्णालयांची कमाल मर्यादा वाढविणे/कमाल मर्यादेची अट रद्द करणे प्रस्तावित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नांदेड जिल्हा परिषदेतील नियमबाह्य बदली प्रकरणातील
शिक्षकांना पूर्ववत सेवेत घेण्याबाबत**

(९०) * १९०४८ श्री.नागो गाणार, श्री.अनिल सोले, श्री.रामनाथ मोते, श्री.गिरीशचंद्र व्यास : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नांदेड जिल्हा परिषदेतील माहे मे, २०१३ ते सप्टेंबर, २०१४ या कालावधीतील नियमबाह्य बदली प्रकरणात १४ शिक्षकांवर फौजदारी गुन्हे दाखल करण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दिनांक २९ नोव्हेंबर २०१४ रोजी वा त्यासुमारास मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जि.प. नांदेड यांनी चौकशी अहवाल आयुक्त, औरंगाबाद यांचेकडे पाठविला होता व त्या अहवालानुसार दिनांक ३० जानेवारी २०१५ रोजी वा त्यासुमारास आयुक्त, औरंगाबाद यांनी बदली आदेश रद्द करण्याचे आदेशित केले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या बदली प्रकरणात १४ शिक्षकांवर दाखल केलेले फौजदारी गुन्हे परत घेण्याबाबत लोकप्रतिनिधींनी शासनास निवेदन देवून विनंती केली होती, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून उक्त १४ शिक्षकांवरील फौजदारी गुन्हे परत घेऊन त्यांना पूर्ववत सेवेत घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नांदेड जिल्हा परिषदेतील नियमबाह्य बदली प्रकरणात १३ शिक्षकांवर फौजदारी गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत.

(२) होय.

(३) होय.

(४) व (५) फौजदारी गुन्हे दाखल झालेल्या शिक्षकांना विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद विभाग यांच्या आदेशानुसार मा.न्यायालयीन निर्णय व चौकशीच्या निर्णयाच्या अधीन राहून दिनांक ११.३.२०१६ च्या आदेशान्वये रोजी निलंबनातून पुनःस्थापित करण्यात आले आहे.

**मौजे भुगाव येथील उत्तम गल्वा या कंपनीस वणा नदीच्या पात्रातील
पाणी उचलण्यास परवानगी दिल्याबाबत**

(९१) * १८५३० अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंणघाट तालुक्यातील (जि.वर्धा) वणा नदीच्या वाहत्या पाण्यातून मौजे भुगाव येथील उत्तम गल्वा या कंपनीस नदीच्या पात्रातील ८.७६ दशलक्ष घनमीटर पाणी उचलण्यास शासनाने परवानगी दिली असल्याचे दिनांक ३० जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर कंपनीने मौजे भुगाव वरून हिंगणघाट पर्यंत मार्ग खोदून पाईपलाईन टाकण्याचे काम सुरु केले आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, हिंगणघाट तालुक्यात पाणी टंचाई असल्याने कंपनीला पाणी उचलण्याची परवानगी दिल्याबाबत वणा नदी पाणी बचाव संघर्ष समितीच्या पदाधिकाऱ्यांनी दिनांक २९ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास नांदगाव चौरस्त्यावर रस्ता रोको आंदोलन करून त्याबाबतचे निवेदन मा.जिल्हाधिकारी, वर्धा व मा.मुख्यमंत्री, यांना सादर केले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, शासनाने सदर प्रकरणी चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने कंपनीने बेकायदेशीररित्या पाईपलाईन टाकल्याप्रकरणी संबंधित अधिकारी व कंपनी व्यवस्थापनाविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) उत्तम गॅलव्हा कंपनीचे भूगाव येथील स्टील उद्योगाकरिता वणा नदीतून ८.७६ दलघमी वार्षिक पाणी उचल परवानगी शासनाने दिनांक २६/२/२०१० ला देण्यात आली आहे.

(२) होय.

(३) अंशतः खरे आहे.

वणा नदी पाणी बचाव संघर्ष समितीच्या पदाधिकाऱ्यांनी जून व जुलै, २०१५ च्या सुमारास सदर कंपनीला वणा नदीमधून पाणी देण्यास विरोधाबाबतची निवेदने मा.मुख्यमंत्री व जिल्हाधिकारी, वर्धा यांना दिली आहेत.

(४) पाईपलाईन टाकण्याकरिता कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, वर्धा यांनी रितसर परवानगी दिलेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागभीड (जि.चंद्रपूर) तालुक्यातील ४० गावांना गोसीखुर्द प्रकल्पातून सिंचनाची सोय करण्याबाबत

(९२) * १५३२२ श्रीमती शोभाताई फडणवीस, श्री.मितेश भांगडिया, श्री.अनिल सोले, श्री.नागो गाणार : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विदर्भात सिंचनाची सोय उपलब्ध होण्याकरीता भंडारा जिल्ह्यातील गोसीखुर्द सिंचन प्रकल्पाच्या पाण्यापासून नागभीड (जि.चंद्रपूर) तालुक्यातील ४० गावे सिंचनापासून वंचित राहत असल्याचे दिनांक २० सप्टेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर ४० गांवाना सिंचनाची सोय उपलब्ध होण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे कोणती आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) अंशत : खरे आहे.

लोकप्रतिधीनी दि. ९ डिसेंबर, २०१४ चे पत्रान्वये नागभिड तालुक्यातील ४० गावांना सिंचनाचा लाभ देणेसाठी गोसीखुर्द उजव्या कालव्यावरून शिवनाला उपसा सिंचन योजना प्रस्तावित केली आहे.

(२) गोसीखुर्द प्रकल्पाचे मंजुर मुळ, प्रथम अथवा द्वितीय सुप्रमा प्रस्तावात सदर शिवनाला उपसा सिंचन योजनेचा अंतर्भाव नाही तथापी लोकप्रतिनिधीच्या मागणीचा विचार करून विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळाने गोसीखुर्द प्रकल्पाच्या प्रस्तावित तृतीय सुधारीत मान्यता प्रस्तावात शिवनाला उपसा सिंचन योजनेचा अंतर्भाव केला आहे. सदर प्रस्तावास मान्यता प्रदान झाल्यानंतर पुढील कार्यवाही हाती घेण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

परभणी येथील जलयुक्त अभियानाबाबत

(९३) * १५०३२ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी येथील जलयुक्त अभियानांतर्गत करण्यात आलेल्या कामातील दर्जा तपासणी, त्रयस्त यंत्रणेने तपासलेल्या कामात गैरप्रकार असणे तसेच पारदर्शकता, गुणवत्ता, लोकसहभाग व इतर प्रकरणांची निवृत्त न्यायधिकांचा त्रयस्त पथका मार्फत चौकशी करण्याची मागणी परभणी येथील पत्रकारांनी मा. प्रधान सचिव जलसंधारण यांच्याकडे सन २०१६ दरम्यान लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर अर्जाप्रमाणे निवृत्त न्यायमुर्तींच्या स्तरावरून चौकशी करण्याबाबत शासन स्तरावरून कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर अर्जाच्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी, परभणी यांना सदर प्रकरणी चौकशी करण्याचे कळविण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात “बेटी-बचाओ-बेटी पढाओ” या अभियानासाठी सुधारित
 आराखडा तयार करून केंद्र शासनाकडे पाठविण्याबाबत**

(९४) * १८३३८ डॉ.अपूर्व हिरे : दिनांक १५ डिसेंबर, २०१५ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारंकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ३ मधील प्रश्न क्रमांक ९९२९ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात मुलींच्या शिक्षण आणि विवाहासाठी अल्प बचतीला प्रोत्साहन देण्याच्या अनुषंगाने राज्यातील १० जिल्ह्यांची निवड करण्यात येवून ‘बेटी-बचाओ-बेटी पढाओ’ अभियानासाठी केंद्र शासनाच्या सुधारित मार्गदर्शक तत्वानुसार सन २०१५-२०१६ चा भौतिक व आर्थिक आराखडा सदर जिल्ह्यांकडून प्राप्त करून केंद्र शासनाकडे पाठविण्याची सुरु असलेली कार्यवाही पुर्ण झाली आहे काय,

(२) असल्यास, संबंधित १० जिल्ह्यांकडून सदरचा आराखडा प्राप्त झालेला असल्यास तो केंद्र शासनास पाठविण्यांत आला आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय,

(२) होय.

सन २०१५-१६ चा कृती आराखडा दिनांक ०५/०९/२०१५ च्या पत्रान्वये केंद्र शासनास पाठविण्यात आला आहे.

(३) “बेटी बचाओ - बेटी पढाओ” हा केंद्र शासन पुरस्कृत कार्यक्रम राज्यातील बीड, जळगांव, अहमदनगर, बुलढाणा, औरंगाबाद, वाशिम, कोल्हापूर, उस्मानाबाद, सांगली व जालना या १० जिल्ह्यात राबविण्याबाबतचा शासन निर्णय दिनांक ०२ नोव्हेंबर, २०१५ अन्वये निर्गमित करण्यात आला आहे.

सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षासाठी रुपये २,४०,७३,०००/- एवढी तरतूद संबंधित जिल्ह्यांना आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांचेमार्फत वितरीत करण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौ.कासराळी व मौ.अंजनी (ता.बिलोली, जि.नांदेड) येथील
 आरोग्य उपकेंद्रास सोईसुविधा पुरविण्याबाबत**

(९५) * १५०६० श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौ.कासराळी व मौ.अंजनी (ता.बिलोली, जि.नांदेड) या ठिकाणी प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्राच्या इमारतीमध्ये कर्मचारी उपस्थित राहत नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त रुग्णालयात अनेक पदे रिक्त असल्याने रुग्णांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, सदर उपकेंद्र हे प्राथमिक आरोग्य केंद्र खतगाव (ता.बिलोली) यांच्या अंतर्गत येत असल्याने प्राथमिक आरोग्य केंद्र खतगावचे अधिकारी यांच्या दुर्लक्षपणामुळे रुग्णांची हेळसांड होत असल्याचे माहे जानेवारी-२०१६ च्या दुस-या सप्ताहात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, वरील प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ.दिपक सावंत : (१) व (२) मौजे कासराळी या उपकेंद्रासाठी एक आरोग्य सेवक (पुरुष) व एक आरोग्य सेवक (स्त्री) अशी दोन पदे मंजूर असून आरोग्य सेवक (पुरुष) हे पद रिक्त आहे. आरोग्य सेवक (स्त्री) हे पद भरलेले असून अन्य एका कंत्राटी आरोग्य सेविकेची नियुक्ती करण्यात आली आहे. सदर कर्मचारी मुख्यालयी राहून सेवा देत आहेत.

मौजे अंजनी या उपकेंद्रासाठी १ आरोग्य कर्मचारी (पुरुष) व १ आरोग्य कर्मचारी (स्त्री) अशी दोन पदे मंजूर असून ती रिक्त आहेत. तथापी पर्यायी व्यवस्था म्हणून एका कंत्राटी आरोग्य सेविकेची नियुक्ती केली आहे.

(३) प्राथमिक आरोग्य केंद्र खतगांवचे अधिकारी यांच्या दुर्लक्षपणामुळे रुग्णांची हेळसांड होत असल्याची ग्रामस्थांची कोणतीही तक्रार नाही.

(४) व (५) आरोग्य सेवक व आरोग्य सेविका यांची रिक्त पदे प्राधान्याने भरण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

**फणसाड (ता.मुरुड, जि.रायगड) इकोसेन्सेटिव्ह झोनला
 स्थानिकांचा विरोध असल्याबाबत**

(९६) * १६५१३ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) फणसाड (ता.मुरुड, जि.रायगड) अभयारण्यालगतचा पावणेतीन कि.मी. परिघातील परिसर केंद्र शासनाने इकोसेन्सेटिव्ह झोन म्हणून जाहिर केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या परिघा रेषेअंतर्गत अस्तित्वात असलेल्या गावांमध्ये ग्रामस्थांना कोणतेही विस्तारीत बांधकाम अथवा तत्सम बांधकाम किंवा खोदकाम केल्यास संबंधितांवर दंडात्मक कार्यवाही होणार असल्याने या प्रकल्पाला स्थानिकांनी विरोध केला आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, इकोसेन्सेटिव्ह झोन रद्द करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) पर्यावरण, वन आणि जलवायू परिवर्तन मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्यामार्फत फणसाड अभयारण्याच्या पर्यावरण संवेदनशील क्षेत्राबाबतची (Eco- Sensitive Zone) प्रारूप अधिसूचना (Draft Notification) दिनांक ३०.११.२०१५ अन्वये प्रसिध्द करण्यात आली आहे. सदरचे क्षेत्र ० कि.मी. ते २.७५ कि.मी. अंतरापर्यंत प्रस्तावित आहे.

(२) व (३) सदर प्रारूप अधिसूचनेवर कोणाला हरकती घ्यायच्या असल्यास त्या ६० दिवसांच्या आत केंद्र शासनास कळविण्यात याव्यात असे नमूद करण्यात आले आहे. त्या अनुषंगाने स्थानिक ग्रामस्थांकडून प्राप्त झालेल्या हरकती सचिव पर्यावरण वन आणि जलवायू परिवर्तन यांना दिनांक ३०.०१.२०१६ रोजी पाठविण्यात आल्या आहेत. अद्याप केंद्र शासनाकडून अंतिम अधिसूचना जारी करण्यात आलेली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वाशिम पाटबंधारे मंडळांतर्गत येणाऱ्या जिल्ह्यातील ८८ लघुप्रकल्पांची व
कॅनॉलची दुरुस्ती करण्यासाठी निधी मिळण्याबाबत

(९७) * १७२५२ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई
जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील
गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वाशिम पाटबंधारे मंडळांतर्गत येणाऱ्या जिल्ह्यातील ८८ लघुप्रकल्पांची
देखभाल दुरुस्ती व कॅनॉलच्या दुरुस्तीकरिता कमी निधी मिळत असल्याने सर्व
प्रकल्पांवीरल कॅनॉल नष्ट होण्याच्या मार्गावर असल्याने पाणी वितरण प्रणालीवर
विपरीत परिणाम झाला असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान
निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, जिल्ह्यातील सोनल व एकबुर्जी या मध्यम प्रकल्पासाठी
शासनाकडून निधी मिळालेला नाही, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकल्प व कॅनॉलची दुरुस्तीसाठी आवश्यक निधी देण्याबाबत
शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) हे अंशतः खरे आहे.

वाशिम पाटबंधारे मंडळांतर्गत ८८ प्रकल्प पूर्ण झालेले असून त्यामध्ये २
मध्यम, ६३ ल.पा.योजना आणि २३ ल.पा. (संग्राहक) योजना आहेत. कालवा
प्रणाली असलेल्या २ मध्यम व ६३ ल.पा. प्रकल्पांचे कालवे नामशेष होण्याच्या
मार्गावर आहेत अशी वस्तुस्थिती नाही. प्रतिवर्षी प्रकल्पाची देखभाल दुरुस्तीची
कामे नियमितपणे करणे आवश्यक असते. त्यानुसार निधी उपलब्धतेनुसार
प्राधान्यक्रम ठरवून या प्रकल्पांची दुरुस्ती कामे करण्यात येतात. मात्र काही
प्रकल्पांचे कालवे फार जुने असल्यामुळे प्रकल्पांच्या पाणी वितरणप्रणालीवर
अंशतः परिणाम होतो. ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) शासनाच्या प्रचलित मापदंडानुसार नियमित देखभाल दुरुस्तीसाठी निधी
देण्यात येतो. त्यानुसार सोनल व एकबुर्जी प्रकल्पाला निधी उपलब्ध करून
देण्यात आलेला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

धुळे तालुक्यातील नागरिकांच्या आजारांमध्ये वाढ झाल्याबाबत

(९८) * १७०४२ श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) धुळे तालुक्यातील वातावरणातील बदलाने गारव्यात वाढ होऊन परिसरात सर्दी, खोकला, त्वचेचे विकार आदी आजारांमध्ये वाढ झाल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, आजारांना निर्बंध घालण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) धुळे तालुक्यात जानेवारी, २०१५ मध्ये ग्रामीण भागात सर्दी खोकल्याचे २५०८ रुग्ण आढळले होते व जानेवारी, २०१६ मध्ये अशा रुग्णांची संख्या २०८७ होती.

त्वचा विकाराच्या रुग्णांच्या संख्येत वाढ झाल्याचे निदर्शनास आलेले नाही.
(२) सर्दी खोकला आजाराच्या प्रतिबंध व नियंत्रणासाठी खालील उपाययोजना राबविण्यात येतात.

- नियमित सर्वेक्षण
 - सर्व प्रा.आ.केंद्रात स्क्रिनिंग सेंटर्स
 - सर्व प्रा.आ.केंद्र/रुग्णालयात उपचार सुविधा
 - स्वाईन फ्ल्यू औषधाचा पुरेसा साठा
 - गंभीर रुग्णांना संदर्भ सेवा
 - समुहाने रुग्ण आढळल्यास विशेष आरोग्य पथकामार्फत सर्वेक्षण व उपचार
 - फ्ल्यू प्रतिबंधासाठी जनतेचे आरोग्य शिक्षण
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**घाटंजी (जि.यवतमाळ) तालुक्यात मजुरांकरवी करावयाची
विहिरीची कामे जेसीबीच्या सहाय्याने केल्याबाबत**

(९९) * १८९७५ श्री.खवाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर :

सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) घाटंजी (जि.यवतमाळ) तालुक्यात मजुरांकरवी करावयाची कामे जेसीबीच्या सहाय्याने करण्यात येत असल्याने मजुरांची आर्थिक हानी होत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तालुक्यात होत असलेल्या विहिरींच्या कामाची शासनामार्फत पाहणी केली आहे काय,

(३) असल्यास, पाहणीचे निष्कर्ष काय आहेत व तदनुसार जेसीबीच्या सहाय्याने रोजगार हमीची कामे करून घेणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

(२) सदर कामांना तालुकास्तरावरील अधिकारी/कर्मचारी यांच्या मार्फत भेटी देवून कामाची पाहणी करण्यात येते.

(३) सदर पाहणीमध्ये ग्रामपंचायत अंतर्गत नोंदणीकृत मजुरांमार्फत सदर कामे होत असल्यामुळे जेसीबी मशीनची कुठेही वापर होत नाही.

**मोखाडा (जि.पालघर) येथील डोल्हारा पाझर तलावाचे
अपूर्ण काम सुरु करण्याबाबत**

(१००) * १५८२९ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.हेमंत टकले, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मोखाडा (जि.पालघर) येथील डोल्हारा पाझर तलावाचे काम मागील तीन वर्षांपासून अपूर्ण स्थितीत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तलावाचे काम व्हावे यासाठी डोल्हारवासियांनी आंदोलन केले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर तलावाचे काम सुरु करण्याबाबत शासन कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) होय.

(३) व (४) काम पूर्ण करण्याच्या अनुषंगाने ग्रामस्थांना अवगत करण्यात आले आहे. डोल्हारा पाझर तलावाचे रुपांतर साठवण तलावात करण्याच्या अनुषंगाने कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे विभाग, जिल्हा परिषद यांनी मंडळ कार्यालयामार्फत सांडवा संकल्पनासाठी संकल्पचित्र विभाग, कोकणभवन व काटछेद संकल्पनासाठी मध्यवर्ती संकल्पचित्र संघटना, नाशिक यांचे मंजूरीसाठी प्रस्ताव सादर केला आहे. मंजूरीची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मांडवी (ता.किनवट, जि.नांदेड) येथील उपसरपंच व ग्रामसेवकांनी सरपंचाची खोटी स्वाक्षरी करून देशी दारुचे दुकानास संमती दिल्याबाबत

(१०१) * १८७८५ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मांडवी (ता.किनवट, जि.नांदेड) येथील उपसरपंच व ग्रामसेवकांनी सरपंचाची खोटी स्वाक्षरी करून देशी दारुचे दुकानास संमती दिल्याची तक्रार सरपंच व ग्रामपंचायत सदस्य व स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान जिल्हाधिकारी व मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचेकडे केली, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच बनावट ठरावाद्वारे ग्रामपंचायतीच्या मालकीचे गाळे वाटप सुध्दा उपसरपंचांनी स्वतःचे मुलाचे नावे करून घेतले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ग्रामपंचायतचे आर्थिक नुकसान व पदांचा गैरवापर झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शासनाने या प्रकरणाची चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,

(५) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने दोषी ग्रामसेवक व उपसरपंचावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

(२) नाही.

(३) होय.

(४) प्रस्तुत प्रकरणाची चौकशी केली असता, ग्रामसेवकाने कर्तव्यात कसून केल्याचे व उपसरपंचानी पदाचा गैरवापर केल्याचे आढळून आल्याने, ग्रामपंचायतीच्या मालकीची मोकळी जागा उपसरपंचाच्या मुलासह इतर सहा ग्रामस्थांमध्ये वाटप करण्याचा ग्रामपंचायतीचा मासिक सभेचा ठराव क्र.८ (दि.२२.१२.२०१३) हा मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम १९५८ च्या कलम ५६ अनुसार रद्दबादल करण्यासाठी जिल्हा परिषदेच्या स्थायी समितीपुढे ठेवण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(५) सदर प्रकरणी ग्रामसेवकाला निलंबित केले असून विभागीय चौकशीची कारवाई प्रस्तावित आहे. तसेच उपसरपंचावर महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम कलम ३९(१) नुसार कारवाई करण्याचे प्रस्तावित आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

हंसराज नगर स्वतंत्र ग्रामपंचायत म्हणून घोषित करण्याबाबत

(१०२) * १६६२७ श्री.पांडुरंग फुंडकर : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२५९६ ला दिनांक १० डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हंसराज नगर या भागाचा समावेश मौजे जयपूर लांडे या ग्रामपंचायतीत करण्याची मागणी ग्रामस्थांनी व स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या मागणीनुसार सदर परिसराचा मौजे जयपूर लांडे ग्रामपंचायतीत समावेश करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, या परिसरातील अनुक्रमे सर्वे नं.१४२,१४४,१४५,१४७,१४८,१४९,१५० या सलग सर्वे नं मध्ये एकूण १८०० लोकवस्ती आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, जिल्हाधिकारी बुलढाणा यांनी काढलेल्या अधिसूचना क्र./कवी/राजस्व -७/ कली /५४४/२०१५ दि. ५/०८/२०१५ वर हंसराज नगर या भागातील नागरिकांना हरकती घेतलेल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(५) असल्यास, या हरकतीनुसार हंसराज नगर हा भाग स्वतंत्र्य ग्रामपंचायत म्हणून घोषित न करण्याची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) भौगोलिक सलगतेच्या अभावामुळे हंसराज नगर हा भाग जयपूर लांडे या ग्रामपंचायतीमध्ये समाविष्ट करता येत नाही.

(३) अंशतः खरे आहे.

नमूद सर्वे नं. मधील लोकसंख्या अंदाजे १८०० इतकी आहे. या परिसरातील १४४,१४७,१४८,१४९ हे सर्वे नं.सलग आहेत. मात्र, १४२,१४५,१५० हे सर्वे नं. सलग नाहीत.

(४) व (५) प्रारूप अधिसूचना दिनांक ५ ऑगस्ट, २०१५ बाबत तीन आक्षेप/हरकती प्राप्त झाल्या असून, प्राप्त तीनही हरकती निकाली काढण्यात आल्या आहेत.

नव्याने महसुली गाव म्हणून घोषित झालेल्या "खामगाव ग्रामीण" या महसुली गावामध्ये हंसराज नगर या भागाचा समावेश असून, दिनांक १२ फेब्रुवारी, २००४ च्या शासन निर्णयानुसार स्वतंत्र ग्रामपंचायत स्थापन करण्यासाठी स्वतंत्र महसुली गाव या घटकाचा विचार करण्यात येत असल्यामुळे हंसराज नगर हा भाग स्वतंत्र ग्रामपंचायत म्हणून घोषित करता येत नाही.

तथापि, हंसराज नगर या भागाचा समावेश असलेल्या "खामगाव ग्रामीण" या महसुली गावासाठी स्वतंत्र ग्रामपंचायत स्थापन करण्यासाठी सदरील महसुली गाव महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम, १९५८ कलम ४ अन्वये स्वतंत्र गाव म्हणून घोषित करणेबाबतची अधिसूचना दिनांक १८ मार्च, २०१६ रोजी राजपत्रात प्रसिध्द करण्यात आली आहे.

**वाशिम जिल्ह्यातील वनक्षेत्रामुळे बाधीत असलेल्या सात प्रकल्पांना
वनविभागाकडून एफआरए प्रमाणपत्र मिळण्याबाबत**

(१०३) * १७०१३ श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई

जगताप : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाशिम जिल्ह्यातील वनक्षेत्रामुळे बाधीत असलेल्या सात प्रकल्पांना वनविभागाकडून फॉरेस्ट राईट अॅक्ट-२०१६ अर्थात एफआरए प्रमाणपत्र मिळाले नसल्याने मागील पाच वर्षांपासून या प्रकल्पांची कामे प्रलंबित राहिल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सुधारित प्रशासकीय मान्यतेअभावी उक्त जिल्ह्यातील २७ प्रकल्पांची कामे प्रलंबित असतांना उपरोक्त सात प्रकल्प वनांमुळे बाधित झाल्याने सदर विभागात सिंचनाचा प्रश्न निर्माण झाला आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) वाशिम जिल्ह्यातील वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० अंतर्गत वनजमिन वळतीकरणासाठी प्राप्त एकूण ७ प्रकल्पांपैकी ५ प्रकल्पांबाबतचे अनुसूचित जमाती व इतर परंपरागत रहिवाशी (वनहक्कांची मान्यता) अधिनियम, २००६ अंतर्गत प्रमाणपत्र जिल्हाधिकारी यांनी वितरित केले असून, उर्वरित २ प्रकल्पांबाबतचे प्रमाणपत्र वितरित करण्याची कार्यवाही सुरू आहे.

(२), (३) व (४) अनुसूचित जमाती व इतर परंपरागत रहिवाशी (वनहक्कांची मान्यता) अधिनियम, २००६ अंतर्गत प्रमाणपत्र त्वरीत सादर करणेबाबत प्रकल्प यंत्रणेस वेळोवेळी वनविभागामार्फत कळविण्यात आले आहे. तसेच जिल्हाधिकारी, वाशिम यांना शासन पत्र दिनांक ५/३/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये सदर प्रमाणपत्राची पूर्तता तात्काळ करण्याबाबत कळविले आहे.

अनुसूचित जमाती व इतर परंपरागत रहिवाशी (वनहक्कांची मान्यता) अधिनियम, २००६ अंतर्गत प्रमाणपत्राच्या अभावी प्रकल्प/प्रस्ताव मंजूरीस विलंब होऊ नये याकरीता शासनाने दिनांक २३/२/२०१६ रोजीच्या परिपत्रकान्वये सर्व संबंधितांस सविस्तर सूचना दिल्या आहेत.

**देवाचे गोठणे (ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी) येथे सिमेंट व वळण
बंधाऱ्याच्या कामात गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(१०४) * १७२६० श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त : तारांकित प्रश्न क्रमांक ६५३२ ला दिनांक ६ एप्रिल, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) देवाचे गोठणे (ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी) येथे पाणलोट क्षेत्र विकास कामांतर्गत सिमेंट व वळण बंधाऱ्याची करण्यात आलेली कामे दर्जाहिन व गुणवत्ताहिन असून त्यात मोठ्या प्रमाणात अनियमितता होऊन शासकीय निधीचा अपहार झाल्याबाबतच्या तक्रारी स्थानिक ग्रामस्थांनी दिनांक १० जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास मा.जलसंधारण राज्यमंत्री, प्रधान सचिव, जलसंधारण विभाग, आयुक्त, कृषी, पुणे व जिल्हाधिकारी, रत्नागिरी इत्यादीकडे लेखी स्वरूपात केलेल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय, तदनुसार शासनाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

- (२) प्रकल्प व्यवस्थापक तथा जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, रत्नागिरी यांना चौकशी अहवाल सादर करण्याचे आदेश वसुंधरा पाणलोट विकास यंत्रणा, पुणे कार्यालयाकडून देण्यात आले आहेत.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सिल्लोड (जि.औरंगाबाद) तालुक्यात मनरेगाची कामे सुरु करण्याबाबत

(१०५) * १८८६३ श्री.सुभाष झांबड, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सिल्लोड (जि.औरंगाबाद) तालुक्यात येथे दुष्काळी परिस्थिती असतानाही पंचायत समिती, कृषी विभाग, सामाजिक वनीकरण हे विभाग वगळता अन्य विभागांनी मनरेगा योजनेची कामे सुरु केली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त ठिकाणच्या मजूरांच्या हाताला कामे देण्यासाठी इतर विभागांनी मनरेगांची कामे सुरु करावीत यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय. सिल्लोड तालुक्यामध्ये महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये ग्रामपंचायत, कृषी विभाग व सामाजिक वनीकरण विभागामार्फत कामे सुरु होती.

(२) सिल्लोड तालुक्यामध्ये मगारोहयो अंतर्गत सध्या ५४३२ कामे शेल्वर आहेत. त्यामध्ये प्रत्येक ग्रामपंचायतीस ५ कामाचा शेल्व आहे.

जिल्हाधिकारी, औरंगाबाद कार्यालयाने मगारोहयो अंतर्गत सर्व यंत्रणाना, यंत्रणानिहाय मजूरांच्या मागणीप्रमाणे काम उपलब्ध करून देण्याचे वेळोवेळी कळविले आहे.

तसेच उपविभागीय अधिकारी, सिल्लोड यांच्या अध्यक्षतेखाली वेळोवेळी बैठका घेवून तालुकास्तरीय यंत्रणा प्रमुख अधिकारी यांना कामे उपलब्ध करून देण्याबाबत सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील जिल्हापरिषद शाळेतील प्राथमिक डिमट्रेंड शिक्षकांना
चौथ्या वेतन आयोगाची सुधारित वेतनश्रेणी देण्याबाबत**

(१०६) * १८७६६ श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील जिल्हापरिषद शाळेतील प्राथमिक डिमट्रेंड शिक्षकांना चौथ्या वेतन आयोगाची सुधारित वेतनश्रेणी व १८ वर्षे पूर्ण केलेल्या शिक्षकांना निवडश्रेणीच्या अनुषंगाने सुधारित वेतनश्रेणी देण्याबाबत मा.उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठाने दिनांक १३ फेब्रुवारी, २०१४ रोजी वा त्यासुमारास निर्णय दिलेला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्या निर्णयानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे.
(२) व (३) प्रस्ताव विचाराधीन आहे.

**उमरोडी प्रकल्पातून (जि.सातारा) नेर तलावात पाणी नेण्याच्या
योजनेची अंमलबजावणी करण्याबाबत**

(१०७) * १८८११ श्री.आनंदराव पाटील, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय
जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सातारा जिल्ह्यातील उमरोडी प्रकल्पातून नेर तलावात पाणी नेणार असल्याचे मा.पालकमंत्री यांनी जिल्हा नियोजन समितीच्या बैठकीत जाहीर केले असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, सदर योजना अंमलात आणण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) नाही.
(२) प्रश्न उद्भवत नाही.
(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

उत्तमसिंग चव्हाण
सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रकिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.